

APLIKACE MONITORU PLURALITY MÉDIÍ V EVROPSKÉ UNII. VÝSLEDKY MPM2025

VÝSLEDKY MPM2025

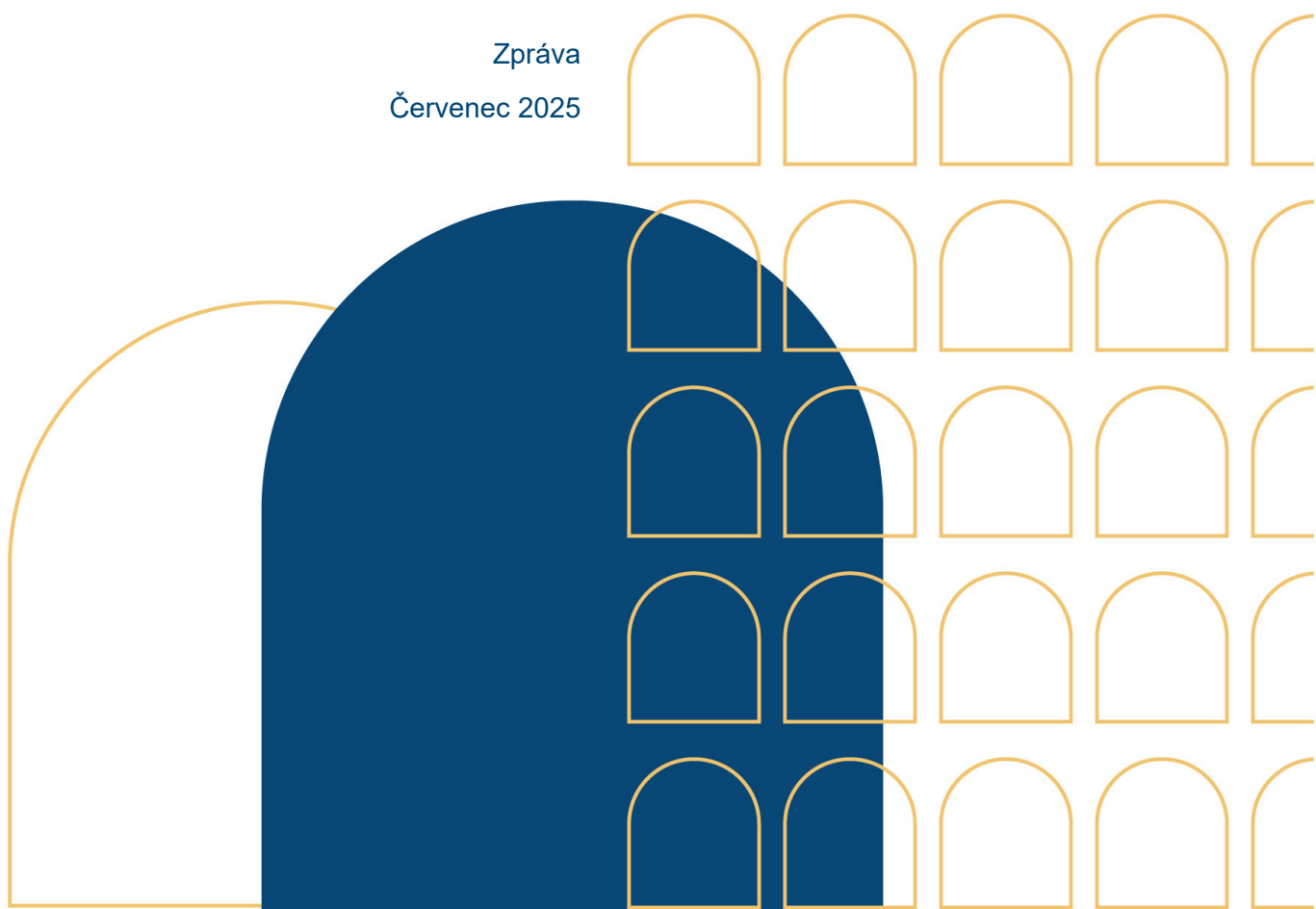
Národní zpráva: Česká republika

Václav Štetka, Loughborough University

Jitka Adamčíková

Albín Sybera

Zpráva
Červenec 2025

Obsah

1.	Poznámka týmu MPM	4
2.	Přehled výsledků	5
3.	Podrobné výsledky	9
	3.1. Základní ochrana	10
	3.2. Tržní pluralita	16
	3.3. Politická nezávislost	20
	3.4. Sociální začlenění	25
4.	Observatoř EMFA – Rok 1: Před implementací	31
5.	Zdroje	34
6.	Metodologie MPM	38
Příloha I. Národní tým		
Příloha II. Tým expertů		

© European University Institute 2025

Obsah a jednotlivé kapitoly © Václav Štetka, Jitka Adamčíková, Albín Sybera, 2025

Toto dílo bylo publikováno European University Institute,
Robert Schuman Centre for Advanced Studies.

Tento text může být stažen pouze pro osobní výzkumné účely. Další reprodukce pro jiné účely, ať již ve formě tištěných kopií či elektronicky, vyžaduje souhlas autorů. V případě citací musí odkazy obsahovat plná jména autorů, editorů, název publikace, rok vydání a vydavatele.

Žádosti musí být zaslány na adresu cmpf@eui.eu

Názory obsažené v této publikaci odrážejí mínění jednotlivých autorů a nikoli European University Institute.

The English version of this report prevails over the translation in national language.

Centre for Media Pluralism and Media Freedom
Robert Schuman Centre for Advanced Studies

Zpráva z výzkumného projektu -
RSC / Centre for Media Pluralism and Media Freedom
Vydáno ve Červenec 2025

European University Institute
Badia Fiesolana
I – 50014 San Domenico di Fiesole (FI)

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

1. Poznámka týmu MPM

Monitor mediální plurality prošel v roce 2025 významnými změnami. Nejprve byla rozšířena klasifikace rizik z původního tříúrovňového systému (nízké, střední a vysoké riziko) na systém se šesti úrovněmi, a to následovně:

- Velmi nízké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 0 % a 16 % včetně) – zobrazováno zeleně
- Nízké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 17 % a 33 % včetně) – zobrazováno světle zeleně
- Střední až nízké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 34 % a 50 % včetně) – zobrazováno žlutě
- Střední až vysoké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 51 % a 66 % včetně) – zobrazováno oranžově
- Vysoké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 67 % a 83 % včetně) – zobrazováno červeně
- Velmi vysoké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 84 % a 100 % včetně) – zobrazováno bordó barvou

Přijetí šestistupňového systému mělo za cíl poskytnout podrobnější hodnocení rizika pro mediální pluralitu a svobodu. Tato zvýšená detailnost zároveň umožňuje přechod od reportování rizika na základě procent k reportování v pásmech rizika, což zlepšuje srovnatelnost výsledků v průběhu let, a to i přes neustálé změny v dotazníku MPM.

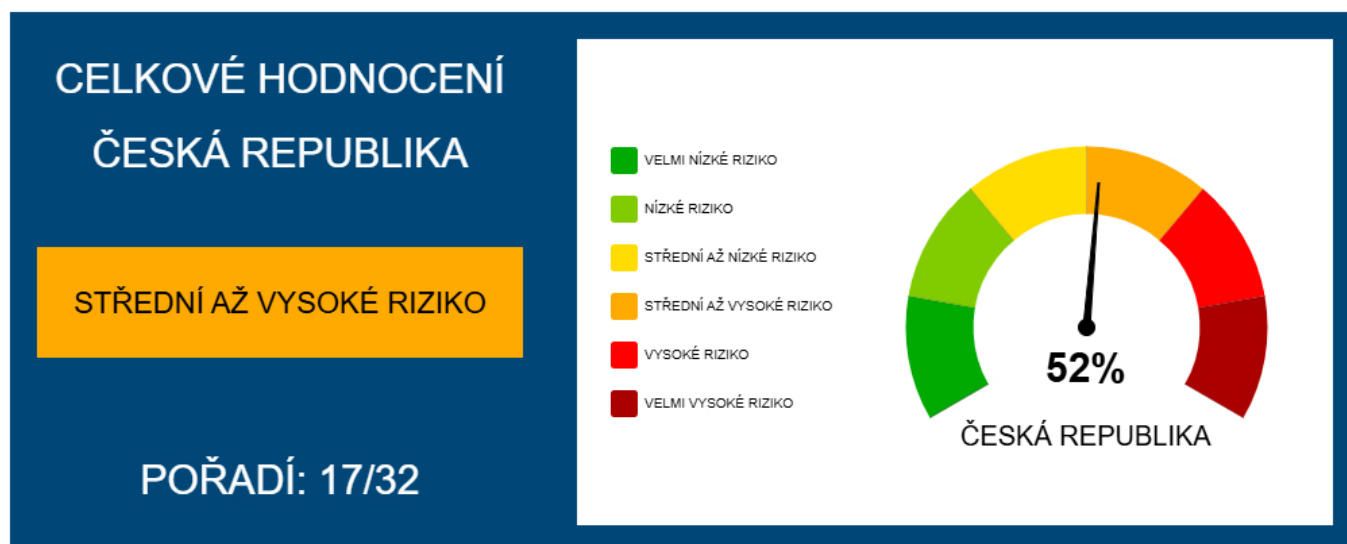
Změnila se také struktura zprávy MPM. Nově se skládá ze tří částí, a to následovně:

- **Přehled výsledků** – poskytuje souhrnný přehled rizik pro mediální pluralitu a svobodu v dané zemi.
- **Podrobné výsledky** – nabízejí detailnější přehled výsledků MPM v jednotlivých oblastech, včetně konkrétních doporučení pro každou zemi.
- **Observatoř EMFA – Rok 1: Před implementací** – poskytuje shrnutí hodnocení rizik v oblastech, které odpovídají tématům obsaženým v Evropském aktu o svobodě médií (EMFA), jenž vstoupí plně v platnost v srpnu 2025 ve členských státech EU. Většina standardů zmíněných v EMFA již byla sledována v předchozích vydáních MPM. Cílem této části je zvýšit jejich viditelnost.

Pro konkrétní změny v dotazníku prosím nahlédněte do části 6 – Metodologie MPM.

Při každém vydání MPM provádí CMPF aktualizaci a úpravy dotazníku s ohledem na vývoj informačního a mediálního prostředí, dostupnost nových dat a na základě pravidelného vyhodnocení nástroje po jeho použití. Metodologické změny jsou podrobně vysvětleny na webových stránkách CMPF: <http://cmpf.eu/media-pluralism-monitor/>.

2. Přehled výsledků

©2025 CMPF

Rok 2024 charakterizovala relativně stabilní politická situace, a žádné ze tří voleb konaných v tomto roce – do Evropského parlamentu, Senátu a krajských zastupitelstev – nepřinesly pro středopravicovou vládní koalici výraznější ohrožení. Koalice si i nadále udržovala pohodlnou většinu v Parlamentu, a to i navzdory odchodu menšího partnera, Pirátské strany, která opustila vládu v září 2024. Podpora vlády však v očích veřejnosti setrvale klesala, zatímco populistické a anti-establishmentní strany nabíraly na síle. Výrazným momentem voleb do Evropského parlamentu bylo překvapivé třetí místo nově založené strany „Motoristé“, která kandidovala v koalici s dalším populistickým hnutím „Přísaha“.

Česká ekonomika se vrátila k růstu (+1,0 % HDP), čímž se zotavila z recese, do které se dostala v roce 2023 (Radio Prague International, 2025). Roční míra inflace se stabilizovala na 2,4 %, což představuje výrazný pokles oproti 10,7 % v roce 2023. Toto ekonomické oživení vytvořilo příznivější podmínky pro český mediální trh ve srovnání s předchozími lety, poznamenanými prudkým růstem cen energií a krizí životních nákladů. Výdaje na reklamu vzrostly o 8 %, nicméně ani tento růst nedokázal zabránit uzavření několika tištěných médií, včetně nejstaršího deníku v zemi, Lidových novin. Televizní trh naproti tomu pokračoval v rozvoji, zejména v segmentu sportovních stanic. Bylo spuštěno několik nových placených televizních kanálů a některé již zavedené značky rozšířily své portfolio i o pozemní vysílání, včetně Warner TV (MediaGuru, 2024).

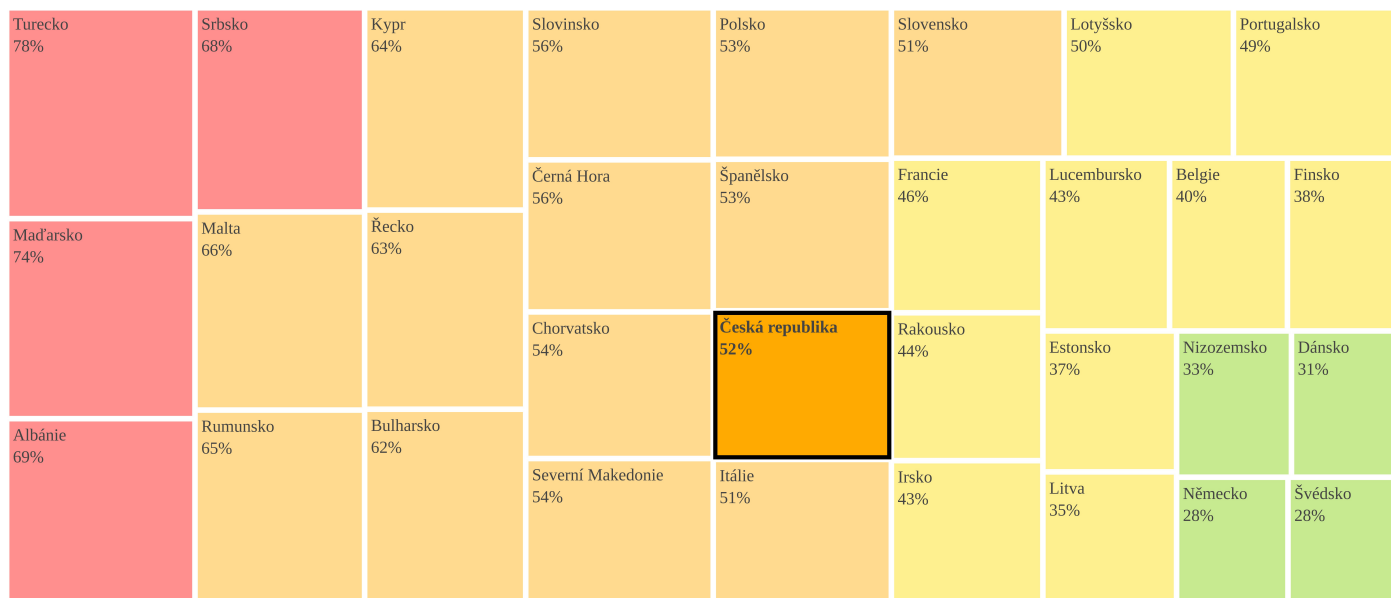
V oblasti legislativy přinesl rok 2024 několik iniciativ přímo souvisejících s pluralitou médií v České republice. Jejich schvalování a implementaci však v některých případech brzdily výrazné průtahy a politické obstrukce. V srpnu 2024 vláda schválila návrh zákona o digitální ekonomice, jehož cílem bylo začlenit nařízení EU o digitálních službách (DSA) do českého právního řádu. Parlamentní proces schvalování návrhu však zpomalily výhrady opozice, podle které by zákon mohl ohrozit svobodu slova.

Podobný osud potkal i návrh zákona o volebních kampaních, jehož cílem bylo zvýšit transparentnost volebních kampaní a zabránit zahraničnímu vměšování. Také tento návrh byl zablokován v Parlamentu kvůli obavám z možného dopadu na svobodu projevu.

Novela zákona o audiovizí (zákon č. 480/2024 Sb.) byla oproti tomu přijata bez větších překážek. Mimo jiné zavedla povinnost pro globální streamovací platformy, jako jsou Netflix a Disney+, odvádět 2 % ze svých

místních příjmů do Státního fondu kinematografie — čímž má dojít k narovnání podmínek mezi domácími a zahraničními poskytovateli streamovacích služeb.

Návrh na zvýšení poplatků za televizi a rozhlas — které zůstávaly beze změny po dobu 17, respektive 20 let — čelil silnému odporu ze strany politické opozice i komerčních vysílatelů. To vedlo ke snížení původně navrhovaného zvýšení poplatků a k opakovaným odkladům projednávání zákona. Přesto byla upravená legislativa nakonec přijata v dubnu 2025.

©2025 CMPF

ZÁKLADNÍ OCHRANA

STŘEDNÍ AŽ NÍZKÉ RIZIKO

Oblast **Základní ochrany** vykazuje středně nízkou úroveň rizika. Klíčové body zahrnují:

- Digitální prostředí představuje několik rizik, včetně častých online útoků proti novinářům a zejména novinářkám, které jsou terčem těchto útoků ve výrazně vyšší míře.
- Novinářky jsou rovněž vystaveny riziku sexuálního obtěžování v offline prostředí, což je problém, který je stále nedostatečně prozkoumán.
- Pokračují také slovní útoky a snahy veřejných činitelů znevěrohodnit kvalitní žurnalistiku.
- Mezi další rizika digitálního prostředí patří kybernetické útoky, nedostatek transparentnosti a ověřování faktů na velkých online platformách, a také přetrvávající a prakticky nekontrolované šíření dezinformací – včetně prokemelské propagandy, dezinformací o válce na Ukrajině a klimatické změně.
- Navzdory závazkům středopravicové vlády premiéra Petra Fialy ohledně boje proti dezinformacím Česká republika stále postrádá komplexní národní strategii pro řešení tohoto problému. Země dosud nepřijala národní legislativu implementující nařízení EU o digitálních službách a rovněž jí chybí vhodný právní rámec proti tzv. SLAPP žalobám.

Oblast **Tržní plurality** vykazuje vysokou úroveň rizika. Klíčové body zahrnují:

- Chybějí legislativní ustanovení specificky zaměřená na média, která by zajišťovala plnou transparentnost vlastnictví médií.
- Nadále přetrvává vysoká míra koncentrace mediálního vlastnictví, a to jak na trhu tištěných, tak online médií, přičemž chybí příslušná regulace, která by bránila nadměrné konsolidaci.
- Některá klíčová ustanovení autorského zákona týkající se práv českých vydavatelů vůči uživatelům jejich obsahu dosud nebyla implementována – včetně povinnosti velkých online platform platit vydavatelům přiměřenou odměnu za užití tiskových publikací.
- Ekonomická udržitelnost některých částí mediálního trhu zůstává křehká, zejména v segmentu tištěných médií a v oblasti lokálních a regionálních médií.
- Riziko pro redakční nezávislost nadále vyplývá ze střetu zájmů vlastníků médií, stejně jako z nedostatku samoregulačních nástrojů na ochranu této nezávislosti.

Oblast **Politické nezávislosti** vykazuje střední až nízkou úroveň rizika. Klíčové body zahrnují:

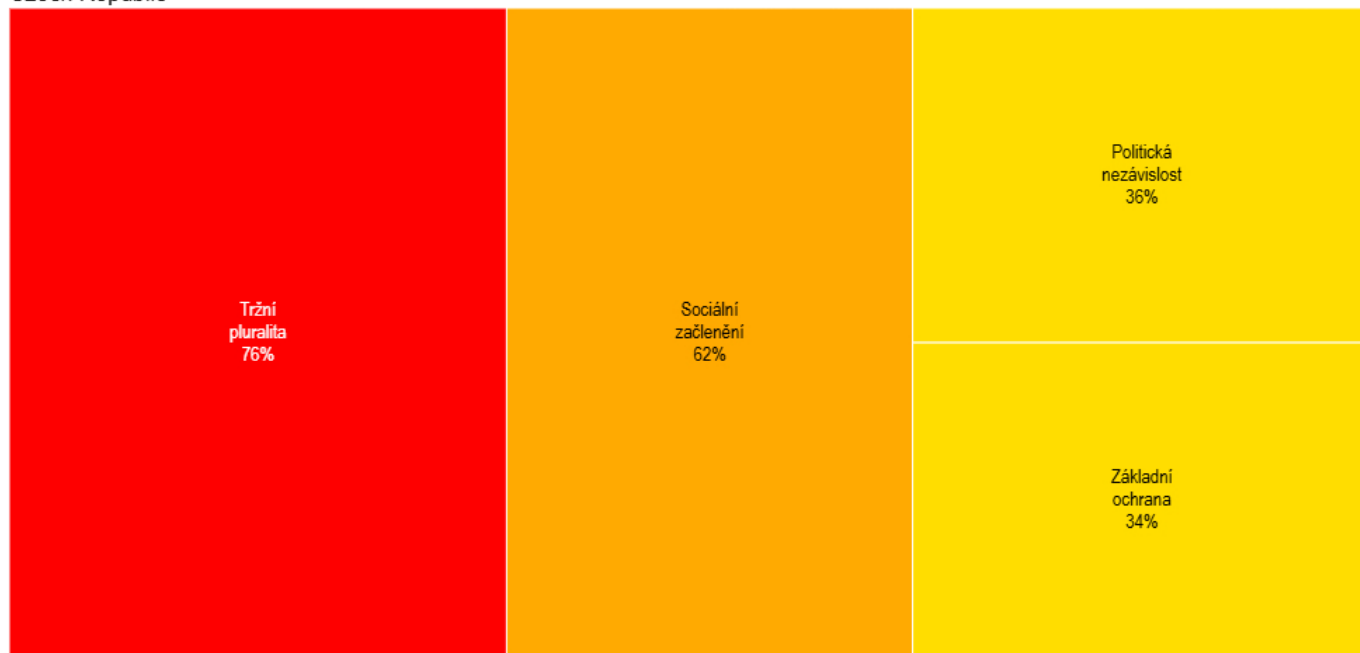
- Rozhodnutí Ústavního soudu z prosince 2024, kterým zrušil nedávnou novelu zákona o střetu zájmů (č. 159/2006 Sb.), de facto znovu otevřelo právní cestu pro to, aby politici mohli vlastnit celostátní média.
- Přetrvává rozšířená instrumentalizace místních a regionálních médií ze strany místních politiků a politických stran.
- Samoregulační mechanismy většiny českých zpravodajských médií neposkytují dostatečné záruky proti politickému vlivu.
- Online volební kampaně a politická reklama v digitálním prostoru nadále vykazují nedostatek transparentnosti, což poukazuje na mezery v existující legislativě.
- V České republice neexistují systémy státní podpory pro mediální sektor. Kromě toho daň z přidané hodnoty na noviny byla v roce 2024 zvýšena z 10 % na 12 %.

Oblast **Sociálního začlenění** vykazuje střední až vysokou úroveň rizika. Klíčové body zahrnují:

- Implementace článku 7a směrnice o audiovizuálních mediálních službách (AVMSD, 2018/1808/EU), který má zajistit odpovídající viditelnost obsahu veřejnoprávních médií, zůstává nedokončena kvůli odporu ze strany komerčních vysílatelů, kteří veřejnoprávní média vnímají jako konkurenci v boji o diváky a reklamní příjmy.
- Přístup k internetu má více než 94 % českých domácností, avšak přístup k médiím pro osoby se zdravotním postižením zůstává omezený, a to navzdory platné legislativě a existujícím plánům.
- Mediální zastoupení menšin a marginalizovaných skupin je nekonzistentní a nedostatek komplexních dat brání hlubšímu porozumění jejich zobrazení v médiích.
- Ačkoli mnoho regionů v Česku čelí tzv. „zpravodajským pouštím“ – tedy oblastem s omezeným přístupem k důvěryhodné a nezávislé lokální žurnalistice – rok 2024 přinesl některé pozitivní změny: lokální noviny přešly na digitální formáty a objevila se nová nezávislá online média.
- Genderová nerovnováha zůstává v českých médiích vážným problémem – ženy jsou nedostatečně zastoupeny ve vedoucích pozicích, regulačních orgánech a jako odbornice ve zpravodajských pořadech.
- Rámcový vzdělávací program z roku 2024, který představuje jeden z nejvýznamnějších posunů v oblasti mediální gramotnosti, klade důraz především na digitální technologie a informatiku, zatímco mediální výchova zůstává na okraji. Odborníci nadále upozorňují na nedostatky v přípravě učitelů a ve způsobech hodnocení výuky mediální gramotnosti.

3. Podrobné výsledky

Czech Republic

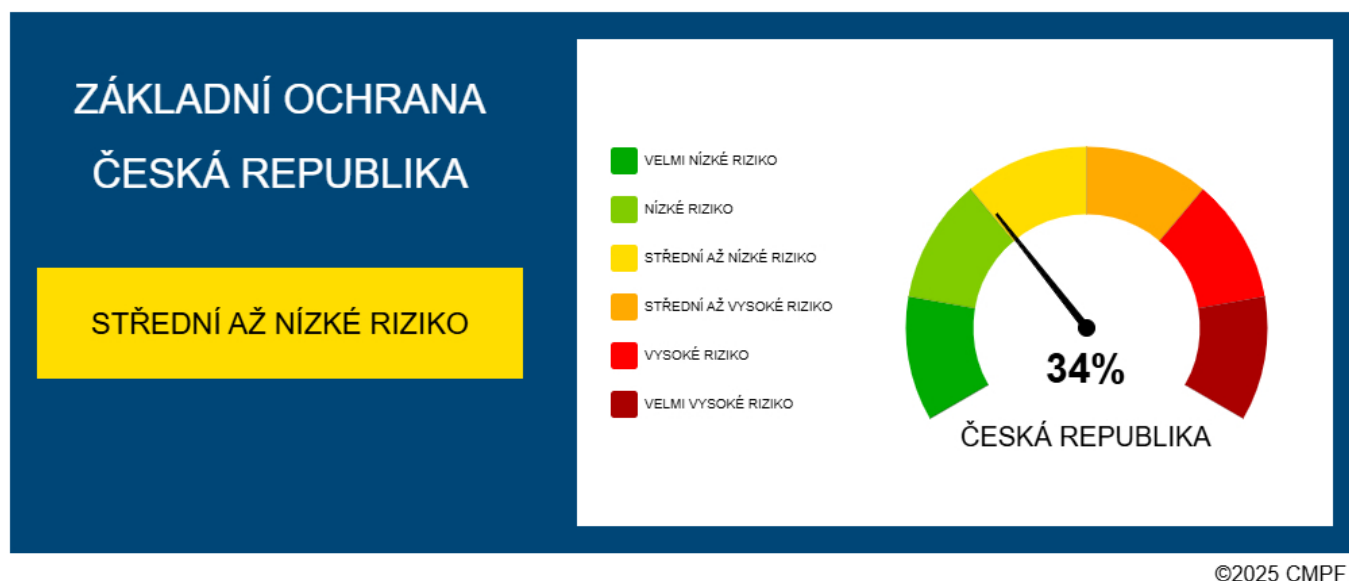

©2025 CMPF

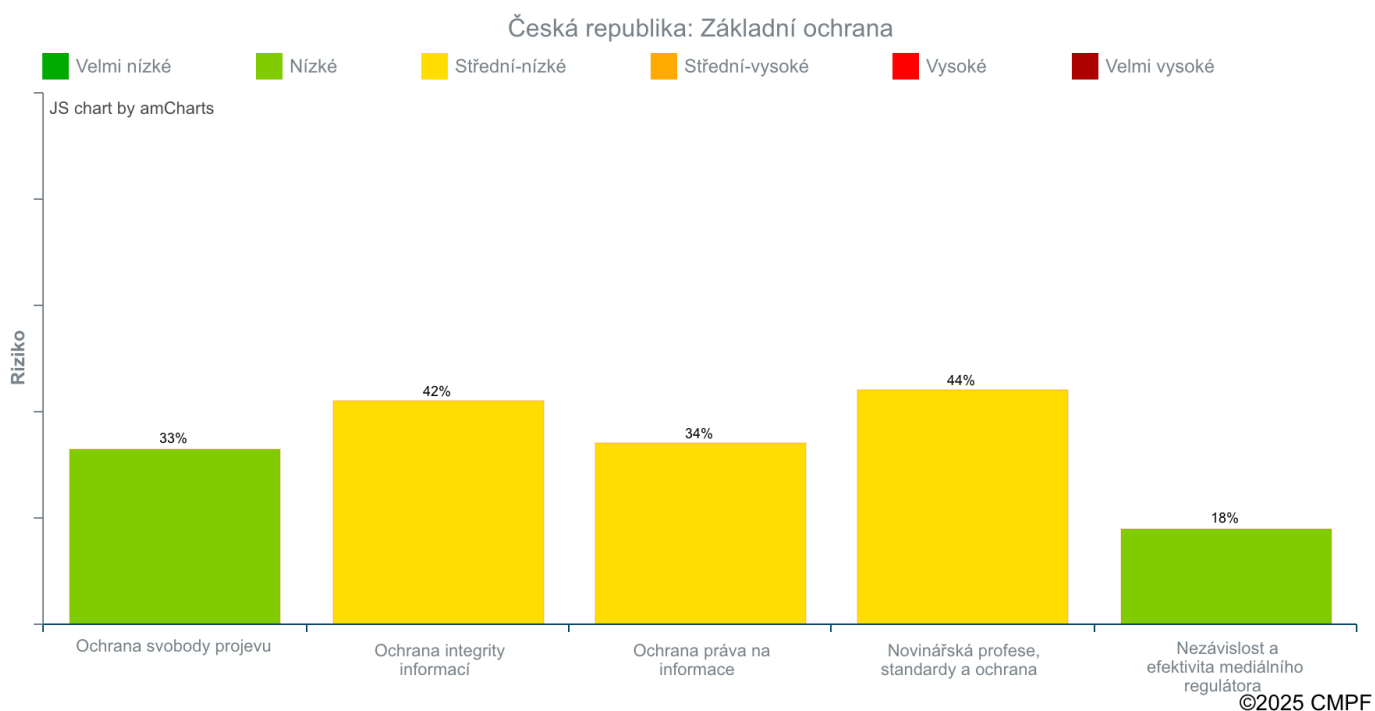
Výsledky Monitoru mediální plurality za rok 2024 pro Českou republiku ukazují, že oblast **Základní ochrany** i nadále představuje relativně nejnižší míru rizika, což je v souladu s předchozími lety. Poprvé se však úroveň rizika posunula do pásma středně nízkého rizika, což odráží rostoucí výzvy vyplývající z digitálního mediálního prostředí – včetně online útoků a převážně nekontrolovaného šíření dezinformací. Oblast **Politické nezávislosti** zůstává ve středně nízkém pásmu rizika, protože většina celostátního zpravodajského prostředí nevykazuje známky systematického politického zasahování – tyto tendence jsou však výrazněji patrné na lokální úrovni. Stejně jako v loňském roce vykazuje oblast **Tržní plurality** nejvyšší míru rizika, a to v pásmu vysokého rizika. To je dáno především vysokou koncentrací vlastnictví v offline i online médiích, křehkou ekonomickou situací v některých částech mediálního trhu a přetrvávajícím střetem zájmů ze strany vlastníků médií, z nichž mnozí působí i v jiných hospodářských odvětvích. Oblast **Sociální inkluze** spadá do pásma středního až vysokého rizika, přičemž rizika pramení zejména z výrazné genderové nerovnováhy v českých médiích, nedostatků při realizaci programů mediální gramotnosti a také z problémů týkajících se mediální reprezentace menšin a marginalizovaných skupin.

3.1. Základní ochrana

Oblast **Základní ochrany** pokrývá nezbytné předpoklady pro pluralitu médií a svobodu, a to konkrétně: existenci účinných regulačních záruk na ochranu svobody projevu; právo vyhledávat, přijímat a předávat spolehlivé a přesné informace; příznivé podmínky pro svobodné a nezávislé vykonávání novinářské práce; a přítomnost nezávislých a efektivních národních regulačních orgánů.

Přestože oblast **Základní ochrany** poprvé v historii MPM klesla ze zóny nízkého rizika do středního rizika, zůstává nejlépe hodnocenou sledovanou oblastí v České republice. **Nezávislost a efektivita národních regulačních orgánů** a **Ochrana svobody projevu** jsou stále v zóně nízkého rizika. Další tři indikátory – **Ochrana práva na informace**, **Ochrana integrity informací** a **Novinářská profese, standardy a ochrana** – vykázaly skóre středně nízkého rizika. V porovnání s ostatními indikátory v oblasti Základní ochrany je indikátor **Novinářská profese, standardy a ochrana** charakterizován relativně nejvyšším stupněm rizika, vzhledem k obavám týkajícím se pracovních podmínek novinářů, včetně finančních tlaků.

Ochrana svobody projevu zůstala v kategorii nízkého rizika. Za jeden z nejvíce znepokojujících problémů však nadále platí absence legislativního rámce na ochranu novinářů a aktérů hájících veřejný zájem před tzv. SLAPP žalobami. Ačkoliv česká vláda uznává, že SLAPP žaloby jsou zneužívající povahy, a odkazuje na stanoviska Evropské komise i na existující právní nástroje k jejich potírání (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2025), doposud nebyly zaznamenány žádné komplexní legislativní návrhy, které by se těmito případy výslovně zabývaly.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Pomluva je stále trestným činem**

Podle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, § 184, je pomluva trestným činem. Návrh novely trestního zákoníku, který by pomluvu jako trestný čin zrušil a který byl dříve připraven v Poslanecké sněmovně, nebyl dále projednáván ani přijat. V listopadu 2019 Ústavní soud uvedl, že trestní zákoník lze uplatnit pouze na případy pomluvy, které zásadně zasahují do osobnostních práv, a že samotná pokuta by byla nedostatečná. Důkazní břemeno nese žalobce, a proto jsou trestní oznámení pro pomluvu poměrně vzácná.

- **Významný případ SLAPP žaloby v oblasti životního prostředí**

V listopadu 2024 informovala česká pobočka Greenpeace a česká média o tom, že společnost Severočeské doly (SD), dceřiná firma většinově státem vlastněného energetického gigantu ČEZ, požaduje více než jeden milion korun od klimatických aktivistů, kteří v roce 2018 blokovali její hnědouhelný důl v Bílině. Soud v Chomutově rozhodl ve prospěch SD (Alarm, 2024) a Greenpeace označila případ za „nepřiměřený zásah proti občanské společnosti“ a „nebezpečný precedens, jehož cílem je zastrašit aktivní lidi a umlčet kritiku.“ (Hrabek, 2024).

Ochrana integrity informací je druhým nejrizikovějším indikátorem v této oblasti, přičemž rizika vyplývají zejména z nedostatečné transparentnosti velkých online platforem. České republice rovněž chybí komplexní národní strategie pro boj s dezinformacemi a zahraničními informačními manipulacemi a vměšováním (FIMI).

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Nedostatečná moderace obsahu na velkých online platformách**

Moderace obsahu na platformách jako je Facebook od společnosti Meta, která je v České republice nejvlivnější sociální sítí, nadále vyvolává obavy ohledně schopnosti těchto platforem efektivně moderovat obsah a ověřovat fakta v českém jazyce. Zprávy médií a nevládních organizací uvádějí, že platformy jako Facebook, X (dříve Twitter) a TikTok zaměstnávají jen velmi málo mluvčích češtiny a spoléhají se především na automatizovanou moderaci s omezenou transparentností, přičemž často dochází k arbitrárnímu odstraňování i neproblematického obsahu.

- **Nedostatečné strategie boje proti dezinformacím**

V roce 2024 se Česká republika nadále potýkala s dezinformacemi, včetně prokremelské propagandy a falešných narativů o klimatické změně a válce na Ukrajině. Dezinformace často pronikají do hlavního mediálního proudu, kde jsou dále zesilovány politiky a veřejně činnými osobami. Přestože různé státní instituce vydaly dokumenty vyzývající k razantnějšímu postupu proti dezinformacím, země stále zaostává v zavádění účinných opatření. Vláda je pravidelně kritizována nevládními organizacemi, které často nahrazují roli státu v boji proti dezinformacím, za roztříštěný přístup a nedostatek politické odpovědnosti. Nedostatek vůle ke strategickým rozhodnutím podtrhuje i fakt, že „dezinformace“ dosud není v české legislativě definován.

OCHRANA PRÁVA NA INFORMACE

STŘEDNÍ AŽ NÍZKÉ RIZIKO

Ochrana práva na informace se posunula těsně do pásma středního až nízkého rizika. Právo na informace je výslovně zakotveno v Listině základních práv a svobod č. 2/1993 Sb. (článek 17), která je nedílnou součástí ústavního pořádku České republiky (článek 3). Zákon o svobodném přístupu k informacím č. 106/1999 Sb. rovněž garantuje právo na informace. Povinné subjekty podle tohoto zákona jsou definovány v § 2 a zahrnují státní orgány, územní samosprávné celky a veřejné instituce. Výjimky jsou stanoveny jak v tomto zákoně, tak v dalších právních předpisech, například v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. a zákoně o ochraně osobních údajů č. 101/2002 Sb., a odpovídají mezinárodním standardům (např. obchodní tajemství, utajované skutečnosti, otázky národní bezpečnosti a ochrana osobních údajů). Pokud jde o ochranu oznamovatelů, navzdory přijetí národní legislativy na ochranu oznamovatelů (zákon o ochraně oznamovatelů č. 171/2023 Sb.) upozorňují nevládní organizace, že povědomí o této problematice zůstává nízké, což brání lepšímu využití legislativního rámce.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Nedostatečné povědomí veřejnosti o whistleblowingu a ochraně oznamovatelů**

V roce 2023 Česká republika přijala zákon o ochraně oznamovatelů (zákon č. 171/2023 Sb.), čímž po výrazných průtazích a pod hrozbou pokuty od EU transponovala směrnici EU 2019/1937. Směrnice přitom měla být do českého práva implementována již do prosince 2021. Podle Ministerstva spravedlnosti bylo v roce 2023 ministerstvu zasláno přes 80 oznámení (České noviny, 2024). Přesto však nevládní organizace působící v této oblasti upozorňují, že lidé jsou nadále obezřetní, pokud jde o podávání oznámení – částečně i kvůli tomu, že zákon neumožňuje anonymní podání (Hejná, 2024). Tyto organizace vyzývají stát, aby zvýšil povědomí veřejnosti o whistleblowingu a ochraně oznamovatelů, neboť tento fenomén je stále často

vnímán negativně jako udavačství a panuje rozšířený názor, že whistleblowing ve skutečnosti nemá sílu cokoliv změnit.

Zároveň přetrvávají obavy z nedostatečné ochrany oznamovatelů – např. nemožnosti podávat oznámení anonymně – a nízké důvěry veřejnosti v celý systém, což brání zásadnějšímu pokroku v této oblasti. Tyto obavy podporují i některé nedávné medializované případy, jako např. kauza Romana Strečka (Pšenička, 2025), whistleblowera ze Správy železnic, který tvrdí, že jeho propuštění bylo odvetou za upozornění na nesrovnalosti ve veřejných zakázkách, nebo případ Pavla Kodyma, zaměstnance Ministerstva dopravy, který byl údajně šikanován ministrem poté, co vystoupil jako whistleblower (Valášek a kol., 2024).

NOVINÁŘSKÁ PROFESE, STANDARDY A OCHRANA

STŘEDNÍ AŽ NÍZKÉ RIZIKO

Ukazatel **Novinářská profese, standardy a ochrana** vykázal nejvyšší míru rizika v rámci oblasti **Základní ochrany** (byť stále spadá do kategorie středního až nízkého rizika). Hlavními důvody jsou rostoucí frekvence online útoků na novináře, přičemž zvláště terčem bývají novinářky. Každodenní výkon novinářské profese navíc zůstává nedostatečně chráněn, mimo jiné kvůli finančním omezením.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Pracovní podmínky novinářů**

Žurnalistika, zejména ta regionální, je stále kritizována za nedostatečné pracovní podmínky i za mizící kontrolní roli médií ve společnosti (Oživení, 2023). Mezi hlavní výzvy patří především ekonomické tlaky vyplývající z pokračující krize tradičního obchodního modelu, ale i z nedávné makroekonomické situace (dopady pandemie, války na Ukrajině, energetická a životní nákladová krize atd.). Ačkoli veřejnoprávní média, Česká televize a Český rozhlas, jsou respektována a patří k nejlepším v regionu, i ta čelí finančním tlakům. V letech 2023 a 2024 docházelo v obou institucích k propouštění zaměstnanců. Do konce roku 2024 (který je předmětem tohoto monitoringu) nebyl v Parlamentu přijat návrh zákona, který by zvýšil poplatky pro oba klíčové veřejnoprávní vysílatele (tento zákon byl přijat teprve v dubnu 2025).

- **Nárůst online útoků na novináře, zejména na ženy**

Obavy z online útoků na novináře přetrvávaly i během roku 2024. Ačkoliv nejsou hlášeny případy špiónážního softwaru cíleného na novináře, nadále se objevují zprávy o kybernetických incidentech postihujících hlavní mediální domy. Ženy-novinářky čelí genderově podmíněné kyberšikaně, a nedávná studie „Být novinářem v Česku“ (Urbániková et al., 2024) zjistila, že 76 % novinářek zažilo alespoň jednou sexuální obtěžování. Data však nejsou dostatečná k úplnému zmapování rozsahu sexuálního obtěžování a hrozby vůči novinářům z LGBTQ+ komunity jsou ještě méně evidovány.

- **Útoky na novináře ze strany veřejných činitelů**

Verbální útoky politiků a veřejných činitelů směřované proti novinářům, které zpochybňují jejich práci, pokračovaly i v roce 2024. Významným případem byla kritika Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (UOHS), který obvinil přední online médium Seznam Zprávy z klamavého zpravodajství, aniž by předložil

důkazy. Tyto obvinění vedly českou pobočku Mezinárodního institutu tisku (IPI) k ostřejší kritice nedostatku „komunikačních standardů veřejných institucí v demokratické společnosti“ (Česká IPI, 2024).

- **Přítomnost spyware v Česku**

Ačkoli v posledních letech neexistují žádné zprávy o zdokumentovaném přímém nasazení spywaru proti novinářům v Česku, pravidelně se objevují informace o přítomnosti spywaru a o přítomnosti společností zabývajících se spywarem či jejich zástupců v Česku (Šotová & Szczygieł, 2024).

**NEZÁVISLOST A EFEKTIVITA MEDIÁLNÍHO
REGULÁTORA**

NÍZKÉ RIZIKO

Ukazatel **nezávislosti a efektivity národních regulačních orgánů** zaznamenal v oblasti **Základní ochrany** nejnižší riziko, přestože Česká republika dosud nepřijala národní legislativu transponující evropské Nařízení o digitálních službách (Digital Services Act). Český telekomunikační úřad byl jmenován koordinátorem digitálních služeb pro Českou republiku, avšak ke konci roku 2024 nebyl Parlamentem schválen příslušný zákon o digitální ekonomice, který má toto nařízení EU implementovat, ačkoli návrh již v létě 2024 předložila vláda.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Pochybnosti o nezávislosti Koordinátora digitálních služeb na politickém vlivu**

Český telekomunikační úřad byl vybrán jako Koordinátor digitálních služeb pro Českou republiku. Řídí ho pět členná Rada, jejíž členy jmenuje předseda vlády na návrh ministra průmyslu a obchodu. To znamená, že nejde o politicky nezávislý orgán (zejména vzhledem k zákonu, který umožňuje vládě nejen jmenovat, ale i odvolávat předsedu Rady, což se stalo například v roce 2020 v souvislosti s veřejnou aukcí na frekvence 5G), a proto existuje riziko, že Úřad nebude jednat nezávisle na politických vlivech. Tento fakt byl kritizován neziskovými organizacemi a nezávislými odborníky jako potenciální riziko pro implementaci Nařízení o digitálních službách (DSA), zvláště když vláda v plánované novele zákona o elektronických komunikacích usilovala o další omezení nezávislosti Úřadu snížením počtu členů Rady z pěti na tři (Rekonstrukce státu, 2023). Tento návrh byl nakonec stažen, avšak otázky ohledně zajištění politické nezávislosti zůstávají (Drtina, 2024).

Doporučení pro oblast Základní ochrany

Doporučení pro vládu:

- Dokončit proces přijetí zákona o digitální ekonomice, který transponuje nařízení EU o digitálních službách (DSA) do české legislativy.
- Posílit koordinaci opatření proti šíření domácích i zahraničních dezinformací mezi veřejností.

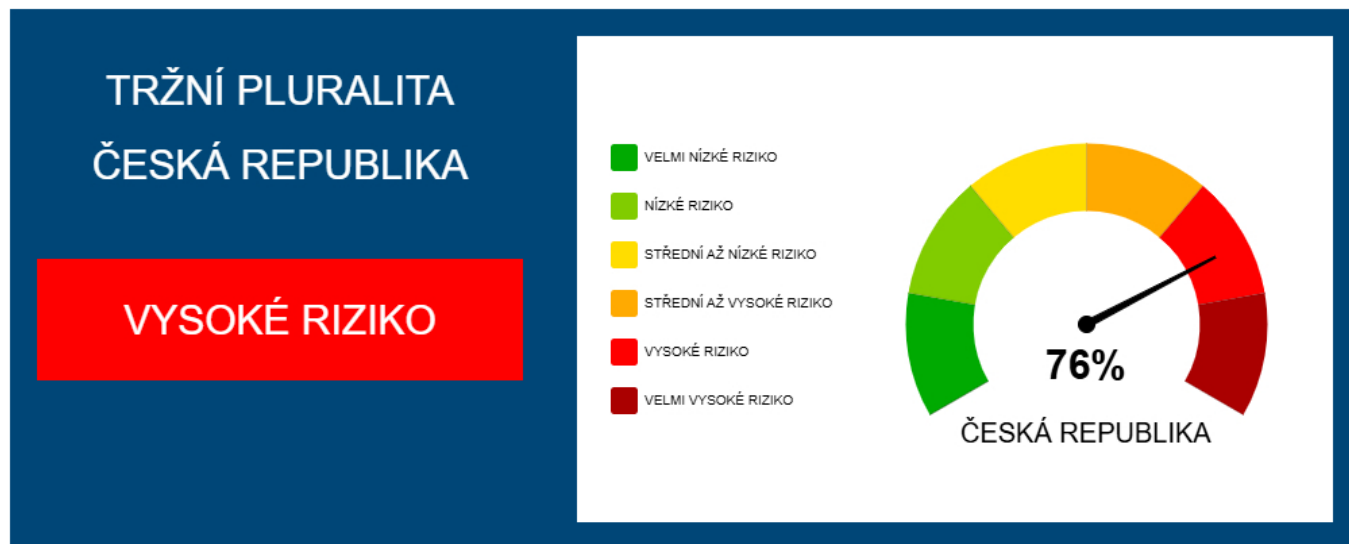
- Vyzvat politiky a veřejné činitele, aby se zdrželi verbálních útoků na novináře a neohrožovali jejich práci.
- Vypracovat a přijmout odpovídající legislativní rámec proti zneužívání soudních řízení (anti-SLAPP), který transponuje směrnici EU z roku 2024 a zároveň zahrne ustanovení proti domácím zneužívajícím žalobám.

Doporučení pro novináře:

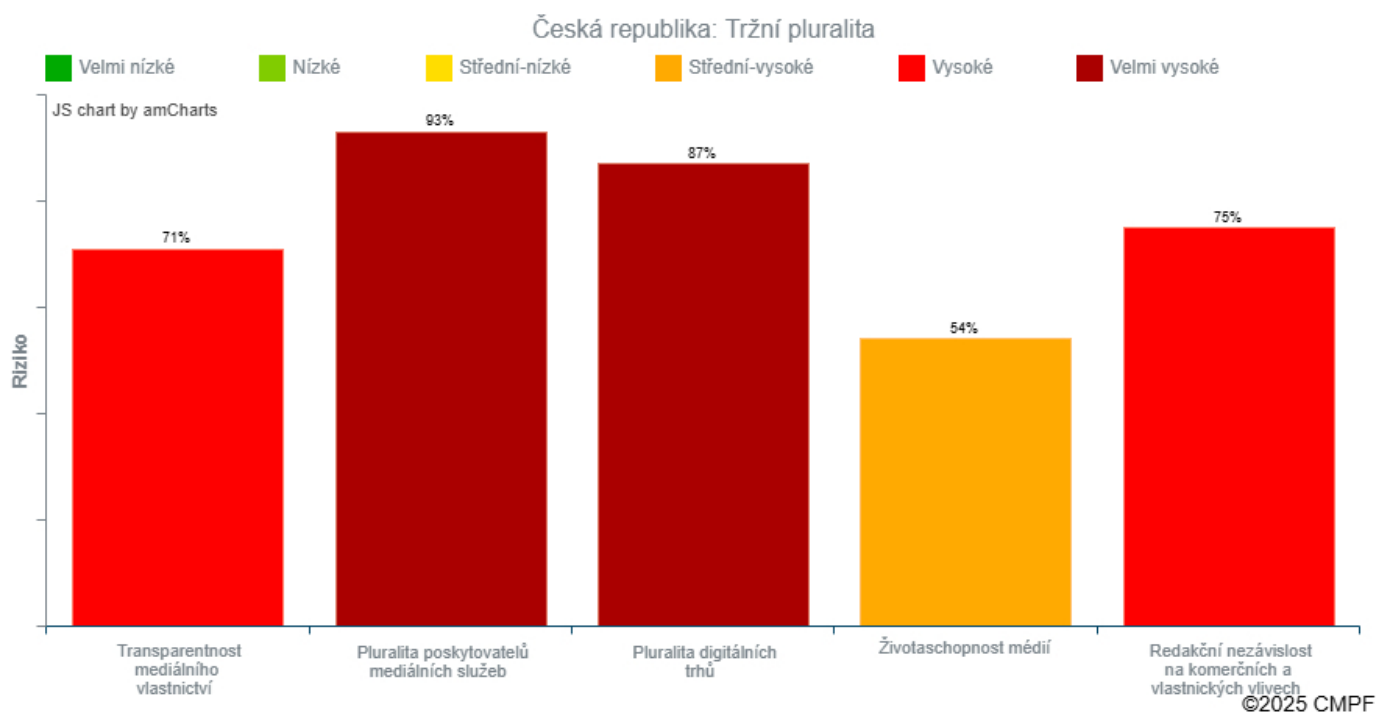
- Pokračovat v prosazování povědomí veřejnosti o kvalitní žurnalistice a podpoře nezávislých, vysoce kvalitních mediálních subjektů.
- Monitorovat hrozby a verbální útoky na novináře a poskytovat cílenou podporu novinářům, zejména ženám.

3.2. Tržní pluralita

Oblast Tržní plurality zohledňuje ekonomické faktory ovlivňující pluralitu mediální nabídky a hodnotí rizika vyplývající z nedostatečné transparentnosti a vysoké koncentrace vlastnictví médií, ekonomické udržitelnosti médií a nepřiměřeného vlivu komerčních zájmů a vlastníků na redakční rozhodování. Dále tato oblast hodnotí rizika plynoucí z vysoké koncentrace digitálních trhů a závislosti médií na online zprostředkovatelích.

©2025 CMPF

Stejně jako v předchozích letech vykazuje oblast **Tržní plurality** nadále nejvyšší úroveň rizika. Podrobnější analýza jednotlivých indikátorů odhaluje, že nejkritičtější problémy se nacházejí v **Pluralitě mediálních poskytovatelů** a **Pluralitě digitálních trhů**, které obě vykazují velmi vysokou úroveň rizika – především kvůli vysoké koncentraci vlastnictví jak v tradičních, tak i online mediálních sektorech. **Redakční nezávislost na komerčních a vlastnických vlivech** zůstává rovněž ve vysokém pásmu rizika, což odráží pokračující střety zájmů spojené s podnikatelskými aktivitami mnoha vlastníků médií. I když došlo oproti předchozím rokům k určitým zlepšením, transparentnost vlastnictví médií nadále představuje výzvu kvůli přetrvávajícím legislativním nedostatkům. Ekonomická životaschopnost médií vykazuje relativně nižší riziko

než ostatní čtyři indikátory, avšak stále je zařazena do kategorie středně vysokého rizika, což je především důsledkem obtížných ekonomických podmínek, jimž čelí místní mediální subjekty.

TRANSPARENTNOST MEDIÁLNÍHO VLASTNICTVÍ

VYSOKÉ RIZIKO

Po přijetí zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, který byl dále posílen zákonem č. 245/2022 Sb., došlo k efektivnímu zlepšení **transparentnosti vlastnictví médií**. Veřejnost tak může prostřednictvím elektronického rejstříku (<https://esm.justice.cz/ias/issm/rejstrik>) získat informace o skutečných (konečných) majitelích právnických osob – včetně mediálních společností. Nicméně organizace Transparency International varuje, že informace v rejstříku nejsou ověřovány a nelze je proto považovat za stoprocentně spolehlivé. Rovněž monitor Euromedia Ownership Monitor (2023) upozorňuje na určité mezery v dostupných veřejných datech o vlastnictví médií v České republice, protože někteří mediální vlastníci využívají řetězec společností, který končí v zemích s nepřístupnými obchodními rejstříky. Riziko dále zvyšuje skutečnost, že stávající legislativa je obecná a neobsahuje specifická ustanovení týkající se médií.

PLURALITA POSKYTOVATELŮ MEDIÁLNÍCH SLUŽEB

VELMI VYSOKÉ RIZIKO

Indikátor **Pluralita mediálních poskytovatelů** i nadále vykazuje jednu z nejvyšších úrovní rizika v této oblasti, což zdůrazňuje nejen výraznou koncentraci zpravodajských médií napříč všemi segmenty (které jsou většinou ovládány několika mediálními domy), což je do značné míry důsledkem omezené velikosti trhu, ale také absenci adekvátních regulačních opatření, která by zabránila nadměrné konsolidaci – jak horizontální, tak i z hlediska křížového vlastnictví médií. Navíc Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dlouhodobě uplatňuje velmi vstřícný přístup k otázce mediální koncentrace a schválil většinu akvizic a fúzí na mediálním trhu, včetně akvizice společnosti Borgis v roce 2023, vydavatele deníku Právo a dodavatele obsahu pro druhý nejpopulárnější zpravodajský web Novinky.cz, společností Seznam – digitální platformy provozující přední online zpravodajský web SeznamZpravy.cz a další značky a služby.

PLURALITA DIGITÁLNÍCH TRHŮ

VELMI VYSOKÉ RIZIKO

Digitální trhy jsou rovněž charakterizovány vysokou mírou koncentrace, kterou způsobuje dominance několika velkých globálních platforem a skutečnost, že většina nejpopulárnějších online zpravodajských webů je vlastněna stejnými mediálními konglomeráty, které kontrolují i offline trh. Podle dat z NetMonitoru tráví čeští uživatelé internetu více než 60 % svého celkového času online na platformách provozovaných společnostmi Google (33 %) a Meta (28 %). Toto zhruba odpovídá odhadovaným podílům na reklamních příjmech těchto dvou globálních gigantů na českém online trhu, přičemž přesná čísla nejsou veřejně dostupná. Přestože tomuto globálnímu duopolu konkuruje lokální hráč Seznam, který představuje 16 % z celkového času stráveného online a řadí se na třetí místo za Googlem a Metou, i on čelí kritice ze strany online vydavatelů kvůli svým tržním silám (Zelenka, 2024). Na podzim 2024 se Seznam stal předmětem šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže kvůli podezření z nekalého využívání své dominantní tržní

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Zdlouhavé prosazování zákona o autorských právech**

V lednu 2024 založilo sedmnáct českých vydavatelů Asociaci licencování českých vydavatelů (slpv.cz), která má zastupovat jejich zájmy při vyjednávání s velkými online platformami, a to v návaznosti na novelu zákona o autorských právech (č. 121/2000 Sb.) z prosince 2022. Podle Asociace je jejím hlavním cílem ochrana práv vydavatelů vůči uživatelům jejich obsahu, včetně velkých technologických platforem, vyhledávačů, sociálních sítí a služeb monitorujících tisk. Přesto jsou přípravy procesu vyjednávání s platformami stále v rané fázi a výsledky zůstávají nejisté.

ŽIVOTASCHOPNOST MÉDIÍ

STŘEDNÍ AŽ VYSOKÉ RIZIKO

Úroveň rizika týkajícího se ekonomické **životaschopnosti médií** se v roce 2024 snížila z vysoké na středně vysokou, což odráží relativní stabilizaci ekonomiky po turbulentním roce 2023, který byl poznamenán recesí a vysokou inflací. Přestože reklamní trh vzrostl o 8 % (Aust, 2025), ekonomická situace mnoha mediálních subjektů – či dokonce celých segmentů – zůstává křehká, zejména v tištěném sektoru a v oblasti lokálních a regionálních médií (Berger, 2024). V roce 2024 ukončilo činnost několik tištěných titulů, včetně Lidových novin, nejstaršího českého deníku. Přesné údaje o zaměstnanosti novinářů v České republice nejsou k dispozici, ale objevily se zprávy o snižování stavů v některých redakcích, včetně České televize (Jonášová, 2024).

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Absence programů ekonomické podpory médiím**

Riziko týkající se životaschopnosti médií je dále zvýšeno faktem, že na rozdíl od některých jiných zemí EU neexistují žádné veřejné podpůrné programy pro sektor zpravodajských médií. Výzvy ke snížení DPH na zpravodajská média na nulu jako formu nepřímé ekonomické podpory mediálnímu průmyslu rovněž nebyly vyslyšeny – naopak, od ledna 2024 byla DPH na noviny zvýšena z 10 % na 12 %.

REDAKČNÍ NEZÁVISLOST NA KOMERČNÍCH A VLASTNICKÝCH VLIVECH

VYSOKÉ RIZIKO

Úroveň rizika u indikátoru **Redakční nezávislost vůči komerčnímu a vlastnickému vlivu** zůstává vysoká, což odpovídá dlouhodobým trendům. Toto riziko je způsobeno především nedostatkem dostatečných regulačních nebo samoregulačních mechanismů na ochranu redakční nezávislosti a integrity redakcí. K tomuto riziku navíc významně přispívá dominantní model vlastnictví, který se v českém zpravodajském mediálním trhu ustavil za poslední dekádu. Významnou část mediálního trhu kontrolují mocní podnikatelé a/nebo oligarchové s paralelními obchodními či politickými zájmy.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Nedostatek (samo)regulačních opatření k prevenci vlivu vlastnictví**

Stejně jako v předchozích letech existuje výrazný nedostatek regulačních záruk, které by chránily novináře a redaktory před libovolnými zásahy vlastníků, včetně rozhodování o jmenováních a odvoláních šéfredaktorů, nebo mechanismů poskytujících sociální ochranu novinářům v případě změny vlastnictví či redakční linie.

- **Zásahy do redakčních záležitostí**

Jednou z nejdiskutovanějších kontroverzí, která podtrhla pokračující obavy z vlivu vlastníků na redakční nezávislost, byla v roce 2024 situace kolem Seznam Zprávy, největšího českého digitálního zpravodajského portálu. Kontroverze vznikla v květnu, kdy jeho vlastník Ivo Lukačovič veřejně komentoval změny v redakci a vyjádřil podporu vedení v jeho záměru „vrátit redakční linii na správnou cestu“ poté, co se údajně příliš posunula doleva. Lukačovičova intervence vzbudila značnou pozornost, neboť se zdála být v rozporu s jeho dlouhodobým slibem, že se nebude do redakčních záležitostí zasahovat (Zelenka & Štorkán, 2024).

Doporučení pro oblast Tržní plurality

Doporučení pro vládu:

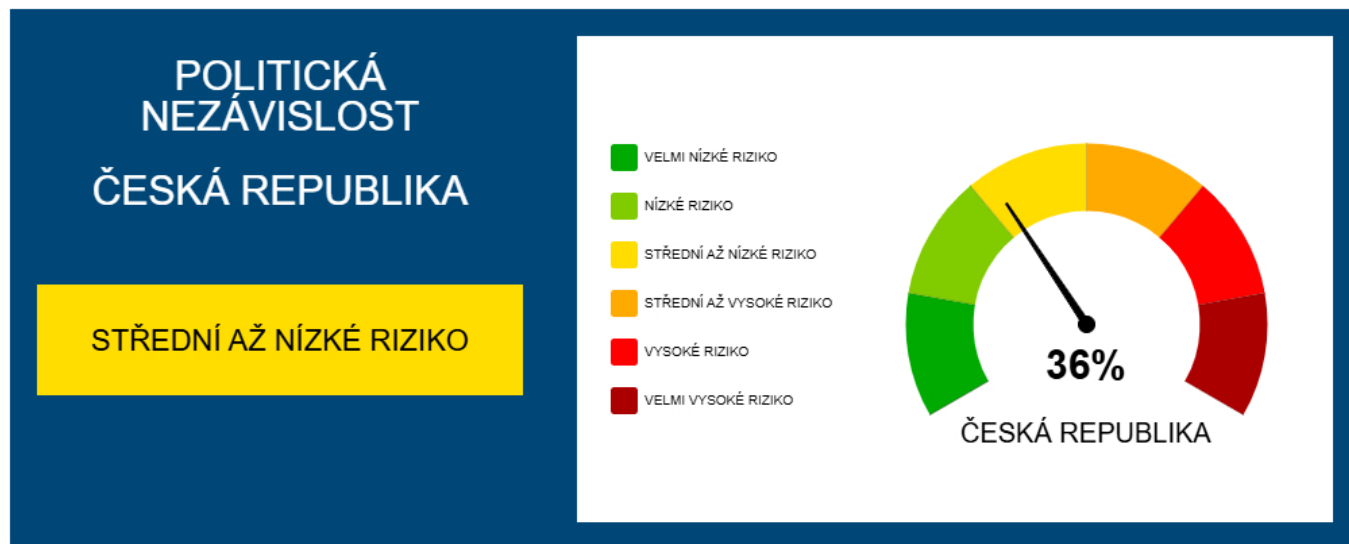
- Zavést transparentní a spravedlivý systém finanční podpory kvalitní žurnalistiky, se zvláštním zaměřením na regionální a lokální média.
- Rozšířit stávající regulaci transparentnosti vlastnictví firem o specifická ustanovení, která budou vyžadovat podrobné zveřejňování informací o vlastnictví v mediálním sektoru.

Doporučení pro mediální organizace:

- Posílit stávající nástroje samoregulace, aby lépe chránily redakční nezávislost před nepřiměřenými zásahy vlastníků a dalších komerčních aktérů.

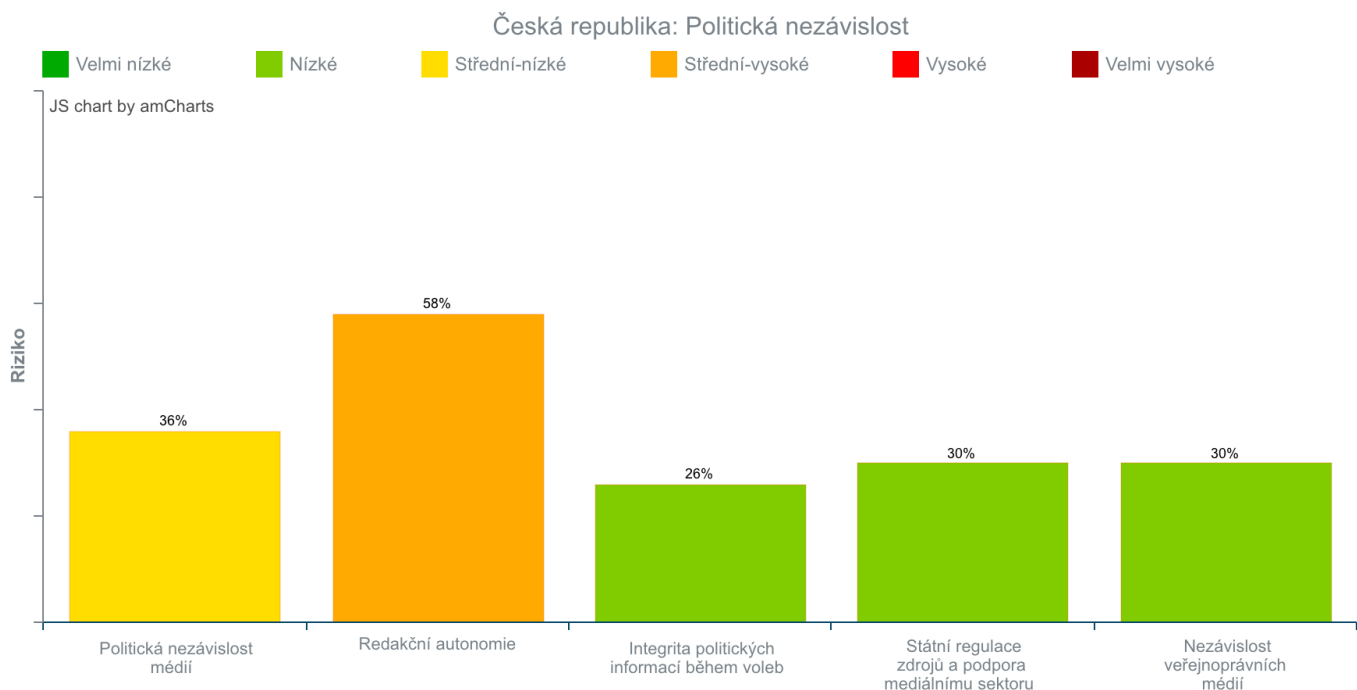
3.3. Politická nezávislost

Ukazatele Politické nezávislosti hodnotí existenci a účinnost regulačních a samoregulačních opatření proti politické zaujatosti a politickému vlivu na tvorbu, distribuci a přístup k zprávám. Konkrétně se tato oblast zaměřuje na posouzení vlivu státu a politické moci na fungování mediálního trhu a nezávislost veřejnoprávních médií. Dále se zabývá existencí a účinností (samo)regulace při zajišťování redakční nezávislosti a dostupnosti pluralitních politických informací a názorů, zejména během volebních období.

©2025 CMPF

Oblast **Politické nezávislosti** je charakterizována středním až nízkým rizikem. Nicméně pouze jeden ukazatel — **Redakční autonomie** — překračuje tuto hranici a je klasifikován jako střední až vysoké riziko, což je převážně způsobeno nedostatkem samoregulačních opatření, která by chránila autonomii redakcí před nepřiměřenými vnějšími vlivy. **Politická nezávislost médií** vykazuje střední až nízké riziko, což odráží skutečnost, že zatímco česká celostátní média ve své většině nejsou objektem politické kontroly, na místní úrovni tomu tak nemusí být. Tři zbývající ukazatele — **Integrita politických informací během voleb**, **Státní regulace zdrojů a podpory mediálního sektoru** a **Nezávislost veřejnoprávních médií** — vykazují nízké riziko.

©2025 CMPF

Úroveň rizika týkající se **Politické nezávislosti médií** se vrátila zpět do střední rizikové zóny po rozhodnutí Ústavního soudu České republiky v prosinci 2024, které zrušilo novelu stávajícího zákona o střetu zájmů (č. 159/2006 Sb.) z roku 2023 z důvodu „ústavně významné procesní chyby v legislativním procesu“. To v praxi znamená znovuotevření legálních možností, jak se politici mohou stát de facto vlastníky médií, například prostřednictvím svěřeneckých fondů, jak tomu bylo v případě bývalého premiéra Andreje Babiše až do roku 2024. Rozhodnutí bylo přijato nejtěsnější většinou (7 ku 6), což naznačuje, že soud byl rozdělen a otázka není zdaleka vyřešena. Autor původní novely zákona o střetu zájmů, Jakub Michálek (Pirátská strana), již oznámil, že navrhne upravenou legislativu, která tuto (nově otevřenou) skulinu zacelí a zabrání politikům vlastnit média (Rožánek, 2024).

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Politická kontrola nad místními / regionálními médii**

Zatímco většina národních zpravodajských médií je osvobozena od systematického politického vlivu na jejich obsah, totéž nelze říci o místních a regionálních médiích, která podle neoficiálních informací často fungují pod kontrolou regionálních či místních politiků, obcí nebo zastupitelstev. Jeden takový případ odhalil týdeník Respekt v listopadu 2024, když popsal, že Jihočeská televize (JTV, soukromý regionální vysílatel) byla najata Krajským úřadem Jihočeského kraje k produkci týdenního zpravodajského bulletinu, který podle kritiků slouží jako kanál pro sebepropagaci hejtmána Jihočeského kraje (Švehla, 2024). V některých případech jsou místní majitelé médií sami aktivní v politice a jejich média získávají financování od krajských nebo místních samospráv (Berger, 2024).

Úroveň rizika pro **Redakční autonomii** zůstala na střední úrovni, což odráží nedostatky v systémech a praxích samoregulace českých zpravodajských médií, která většinou nemají dostatečně rozvinuté nástroje na ochranu redakcí před politickými zásahy.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Nedostatečné nástroje na ochranu politické nezávislosti**

Ne všechna hlavní česká zpravodajská média mají transparentní a veřejně přístupné vnitřní etické kodexy (nebo kodexy chování), a ta, která je mají, většinou neřeší otázku nezávislosti na politických zásazích dostatečně podrobně, ani neposkytují dostatečně jasná opatření, jak takovým zásahům předcházet nebo jak jednat v případě pokusu o zásah ze strany politických aktérů. Tyto otázky nejsou dostatečně podrobně ošetřeny ani v celoprávních etických kodexech přijatých některou ze samoregulačních mediálních organizací (SPIR – Sdružení pro internetový rozvoj; ATO – Asociace televizních organizací; Sdružení

regionálních televizí; nebo Syndikát novinářů). Pouze některé z hlavních komerčních zpravodajských organizací či mediálních domů vyvinuly vnitřní struktury, které by mohly sloužit k ochraně nezávislosti redakčního obsahu (mezi výjimky patří například SeznamZprávy, Economia nebo Deník N).

INTEGRITA POLITICKÝCH INFORMACÍ BĚHEM VOLEB

NÍZKÉ RIZIKO

Nízká míra rizika u tohoto indikátoru svědčí o tom, že regulační rámec je obecně dobře navržený - tak, aby během volebních kampaní zajišťoval spravedlivé zastoupení různých politických aktérů a názorů v audiovizuálních médiích a na online platformách; přesto však přetrvávají nedostatky v regulaci online politických kampaní. V uplynulých letech nebyly zaznamenány vážné problémy s chováním hlavních vysílatelů během voleb; nicméně během debat k volbám do Evropského parlamentu v roce 2024 byla Česká televize kritizována za údajné upřednostňování vládní koalice (tím, že pozvala zástupce jednotlivých stran k účasti na debatě, přestože kandidovaly společně jako jeden politický subjekt). Tato stížnost byla uznána jak Radou pro rozhlasové a televizní vysílání, tak Radou České televize (Neumann, 2024), načež Česká televize změnila svá interní pravidla pro vedení volebních debat.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Mezery v regulaci online kampaní a politické reklamy**

Legislativa upravující online politickou reklamu během volebních kampaní čelí opakované kritice kvůli mezerám, které umožňují stranám a kandidátům vyhnout se řádné veřejné kontrole jejich výdajů na digitálních platformách. Tento problém se znovu objevil během voleb do Evropského parlamentu v roce 2024, kdy Transparency International (2024) zhodnotila mnoho stran jako nedostatečně transparentní ve své online kampani. Analytici rovněž upozornili na přetrvávající problém politických „influencerů“ – celebrit na sociálních sítích, jejichž obsah podporuje konkrétní politické aktéry, aniž by byli oficiálně součástí volební kampaně (Zelenka, 2024). Vláda v roce 2024 navrhla nový zákon o volebních kampaních, jehož cílem je revidovat a aktualizovat regulační rámec volebních kampaní pro digitální dobu. Nicméně není jasné, zda bude přijat během tohoto volebního období (končícího v roce 2025).

STÁTNÍ REGULACE ZDROJŮ A PODPORA MEDIÁLNÍMU SEKTORU

NÍZKÉ RIZIKO

Úroveň rizika tohoto indikátoru nadále zůstává v nízkém pásmu. To odráží skutečnost, že nedošlo k žádným kontroverzím kolem systému přidělování vysílacího spektra, který je spravován spravedlivě a transparentně, ani kolem systému státní podpory mediálnímu sektoru – avšak to není způsobeno tím, že by tento systém byl spravedlivý a transparentní, ale spíše tím, že takový systém vůbec neexistuje, navzdory opakovaným výzvám odborníků a mediálních odvětví k jeho zavedení.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Státní reklama**

Ačkoliv téma státní či vládní reklamy obvykle nevzbuzuje velkou pozornost, dostalo se do popředí zájmu, když vláda na konci minulého roku rozhodla o spuštění informační kampaně zaměřené na podporu svobody, demokracie a jednoty mezi spojenci. Toto rozhodnutí vyvolalo obavy kvůli osobním vazbám mezi firmou, která zakázku obdržela, a vládní stranou ODS, stejně jako proto, že témata, která by měla být v rámci kampaně propagována, pravděpodobně překrývají zaměření volební kampaně vládních stran v září 2025 (Brodníčková, 2025). Rovněž byly vneseny otázky ohledně výdajů vládních ministerstev na propagační kampaně na sociálních sítích, které byly kritizovány za nedostatečnou transparentnost a za potenciální využití k propagaci konkrétních ministrů a stran spíše než zájmů veřejnosti (iDnes.cz, 2024).

NEZÁVISLOST VEŘEJNOPRÁVNÍCH MÉDIÍ

NÍZKÉ RIZIKO

Úroveň rizika pro **nezávislost veřejnoprávních médií** klesla z kategorie středního rizika do kategorie nízkého rizika, poprvé v historii MPM, a to díky právním novinkám i metodickým úpravám v rámci tohoto indikátoru. Systém řízení veřejnoprávních médií se zlepšil již v roce 2023 přijetím novel zákona o České televizi (č. 483/1991 Sb.) a zákona o Českém rozhlasu (č. 484/1991 Sb.), které rozšířily systém jmenování (a odvolávání) členů obou rad. V loňském roce došlo k dalšímu posunu směrem k zajištění adekvátního a udržitelného financování obou institucí, a to zvýšením televizních a rozhlasových poplatků a zároveň posílením politické nezávislosti modelu financování. Ačkoliv navrhovaná legislativa, kterou vláda představila v létě 2024, neprošla parlamentem do konce roku 2024 (blokována opozičními stranami a komerčními médii, jež odporovala zvýšení poplatků), byla nakonec schválena na jaře 2025 (Machová, 2025). To znamená, že od května 2025 došlo ke zvýšení měsíčních televizních poplatků o 0,6 eura (na 6 EUR) a rozhlasových poplatků o 0,4 eura (na 2,4 EUR). Nový zákon zároveň zavádí mechanismus „indexace“, který váže jakékoliv budoucí zvyšování poplatků na míru inflace. Tento mechanismus byl dlouhodobě prosazován zastánci veřejnoprávních médií jako jeden z prostředků posílení politické nezávislosti jejich financování.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Možný budoucí vývoj**

Parlamentní opozice se nicméně opakovaně uvedla, že po nástupu k moci zruší koncesionářské poplatky a sloučí Českou televizi a Český rozhlas do jedné instituce, podle vzoru Maďarska a Slovenska. Tento záměr by mohl představovat potenciální hrozbu pro dlouhodobou nezávislost veřejnoprávních médií v České republice.

Doporučení pro oblast Politické nezávislosti

Doporučení pro vládu:

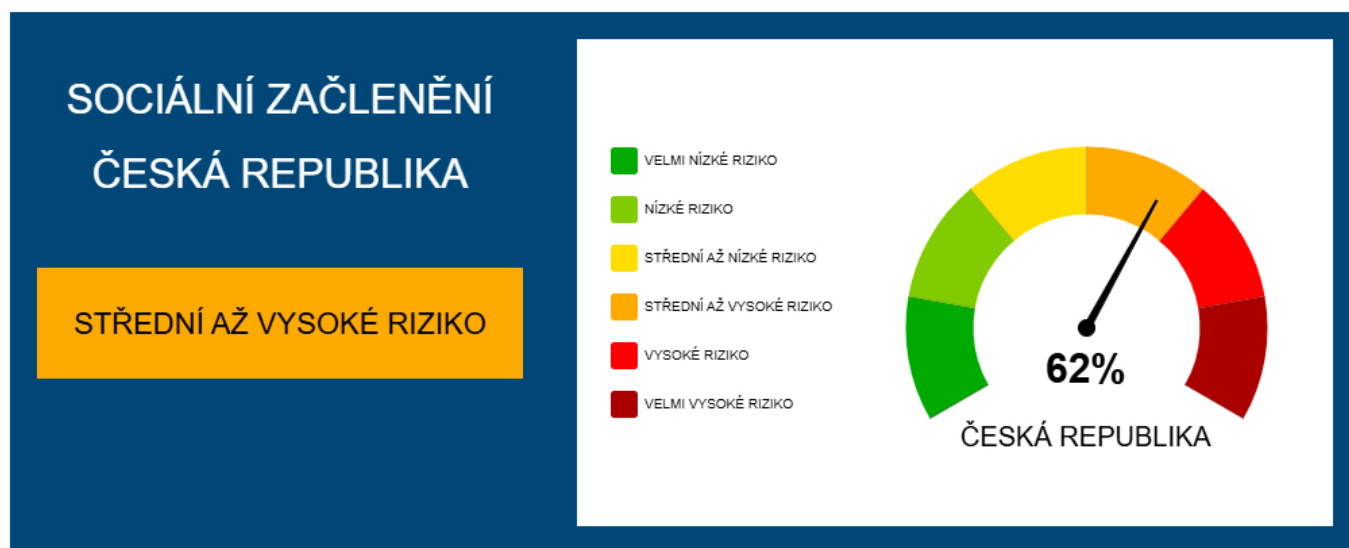
- Přijmout legislativu, která uzavře znovuotevřenou mezeru v zákoně o střetu zájmů, aby bylo zabráněno tomu, že politici a veřejní činitelé budou vlastnit média, a zároveň rozšířit působnost tohoto zákona tak, aby zahrnoval i regionální a lokální média.
- Revidovat regulační rámec pro volební kampaně v digitálním prostoru s cílem zvýšit transparentnost online politické inzerce, zejména na sociálních sítích.
- Vytvořit robustní regulační rámec pro státní inzerci, včetně efektivního a transparentního mechanismu pro sběr dat, který by zabránil politicky motivovanému rozdělování státních prostředků.

Doporučení pro mediální organizace a novináře:

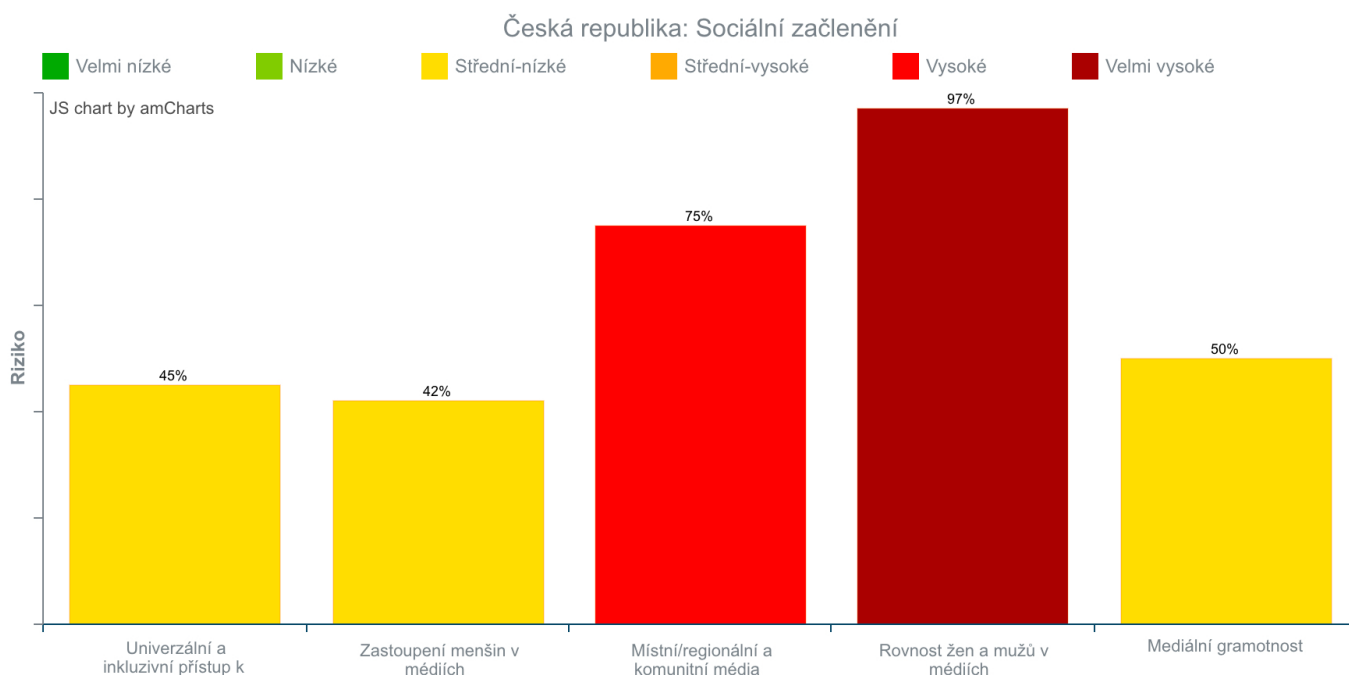
- Přijmout samoregulační nástroje ke zvýšení politické nezávislosti redakcí, včetně vnitřních struktur zaměřených na ochranu nezávislosti redakčního obsahu.

3.4. Sociální začlenění

Oblast **Sociálního začlenění** se zaměřuje na univerzální, inkluzivní a bezpečný přístup k médiím, zejména pro specifické skupiny ve společnosti: menšiny, marginalizované komunity, místní a regionální komunity, ženy a osoby se zdravotním postižením. Zároveň hodnotí prostředí mediální gramotnosti jako předpoklad inkluzivity.

©2025 CMPF

©2025 CMPF

Ačkoli indikátory **Univerzálního a inkluzivního přístupu k médiím**, **Reprezentace menšin v médiích** a **mediální gramotnosti** jsou charakterizovány středním až nízkým skóre rizika, i v těchto oblastech nadále přetrvává řada problémů a výzev. Závažnější je však situace u indikátorů **Rovnosti žen a mužů v médiích** a **lokálních/regionálních a komunitních médií**, které obdržely velmi vysoké, resp. vysoké skóre rizika.

Ačkoli v České republice působí řada vynikajících novinářek, jejich zastoupení na vedoucích pozicích v mediálních organizacích zůstává nízké — stejně jako jejich účast v mediálních radách a vystupování jako odborných hlasů v publicistickém obsahu.

Rozvoj lokálních a regionálních médií zaznamenal v roce 2024 několik pozitivních trendů — například úspěšné přechody některých tištěných titulů do online prostoru a vznik nových digitálních projektů. Přesto však tento indikátor zůstává vysoce rizikový, a to kvůli absenci specifické právní úpravy týkající se těchto médií a neexistenci veřejného fondu na podporu místní žurnalistiky.

UNIVERZÁLNÍ A INKLUZIVNÍ PŘÍSTUP K MÉDIÍM

STŘEDNÍ AŽ NÍZKÉ RIZIKO

Indikátor **Univerzálního a inkluzivního přístupu k médiím** vykázal v roce 2024 střední až nízkou míru rizika. Přesto však opatření k zajištění náležité viditelnosti obsahu veřejnoprávních médií (PSM), jak to vyžaduje článek 7a revidované Směrnice o audiovizuálních mediálních službách (AVMSD) 2018/1808/EU, dosud nebyla v České republice plně implementována. Tento odklad lze přičíst několika faktorům, včetně konkurenčního tlaku na trhu a finančních i politických vlivů. Komerční vysílatelé často vnímají veřejnoprávní média jako přímé konkurenty v boji o pozornost publika a příjmy z reklamy, a to i přesto, že mají odlišné modely financování. Z tohoto důvodu často odmítají iniciativy, které by mohly posílit viditelnost nebo přístupnost PSM. Při míře penetrace internetu přesahující 94 % domácností – což je na úrovni většiny zemí EU – čelí veřejnoprávní média rostoucímu tlaku, aby vedle plnění svého veřejného poslání rozvíjela konkurenceschopné digitální strategie (Eurostat, 2024).

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Dostupnost médií pro osoby se zdravotním postižením**

Ačkoliv Česká republika zavedla legislativní a politický rámec na podporu dostupnosti médií pro osoby se zdravotním postižením, jak je uvedeno v § 32 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, který stanovuje opatření jako jsou titulky pro sluchově postižené osoby a specifické programy pro zrakově postižené, jeho účinnost zůstává omezená. Již v roce 2023 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV), odpovědná za dohled nad dostupností médií pro osoby se zdravotním postižením, doporučila poskytovatelům audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání vypracovat akční plány přístupnosti ve spolupráci s organizacemi zastupujícími osoby se zdravotním postižením (RRTV, 2023). Jejich realizace však byla v roce 2024 nedůsledná, především kvůli dobrovolné povaze dodržování těchto doporučení, která se ukázala jako nedostatečná pro zajištění skutečné dostupnosti.

ZASTOUPENÍ MENŠIN V MÉDIÍCH

STŘEDNÍ AŽ NÍZKÉ RIZIKO

Přestože má Česká republika pevně zakotvený právní rámec, který zajišťuje přístup k veřejnoprávním médiím (PSM) pro zákonem uznané menšiny – především prostřednictvím zákona o vysílání č. 231/2001 Sb. a zákonů o České televizi a Českém rozhlasu – tato povinnost se vztahuje výhradně na veřejnoprávní vysílatele. Tyto zákony ukládají povinnost vyváženého programového schématu, které odráží různorodost obyvatelstva z hlediska věku, pohlaví, etnicity, náboženství a dalších faktorů. Soukromí vysílatelé však podobnou povinnost uloženou nemají, s výjimkou obecného licenčního požadavku, že mají přispívat ke kulturnímu rozvoji menšin. Tato nerovnováha přispívá k významným nedostatkům v mediálním zastoupení

menšin, zejména v komerčních médiích.

Nenávistné projevy na internetu zůstávají v České republice rozšířeným problémem, přičemž vymáhání právních předpisů je často považováno za nedostatečné. Tato oblast je upravena trestním zákoníkem (zákon č. 40/2009 Sb.), který zakazuje veřejné hanobení skupin osob (§ 355), podněcování k nenávisti vůči skupině osob (§ 356), podporu a propagaci extremistických hnutí (§ 403), a popírání, zpochybňování, schvalování nebo ospravedlňování genocidy (§ 405). Tyto ustanovení se vztahují i na obsah publikovaný online. Na úrovni EU ukládá Nařízení o digitálních službách (Digital Services Act, DSA) velkým digitálním platformám povinnost proaktivně odstraňovat nelegální obsah, včetně nenávistných projevů. Účinnost těchto opatření však závisí na důsledném vymáhání a spolupráci platform s veřejnými orgány, přičemž digitální platformy byly kritizovány za zpoždění při odstraňování škodlivého obsahu.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Vysílání pro menšiny: Nerovnosti v zastoupení**

Zastoupení menšin v médiích v České republice zůstává nerovnoměrné, přičemž přetrvávají výrazné rozdíly v přístupu k cílenému vysílání a výhodným vysílacím časům. Například vietnamská komunita, která je třetí nejpočetnější národnostní menšinou v zemi, nemá k dispozici žádný vyhrazený obsah ve veřejnoprávních médiích. Naproti tomu menší skupiny, jako například polská menšina, mají přístup k cílenému vysílání. Dalším problémem je, že obsah určený pro menšiny bývá často zařazován do méně atraktivních vysílacích časů, kdy soupeří s hlavním vysílacím časem (prime-time) na hlavních televizních kanálech, což dále snižuje jeho dostupnost a dopad.

- **Omezené zastoupení marginalizovaných komunit v hlavním proudu médií**

Zastoupení marginalizovaných komunit ve veřejnoprávních i soukromých médiích je většinou omezeno na specializované pořady nebo zpravodajství o tématech, která se jich přímo týkají—například debaty o legalizaci manželství pro stejnopohlavní páry. Naopak širší společenská témata, jako je důchodová reforma nebo rodičovské příspěvky, jen zřídka zahrnují vizuální nebo narativní zastoupení stejnopohlavních párů či jiných marginalizovaných skupin. Nedostatek komplexních dat o zastoupení těchto komunit v médiích navíc ztěžuje získání úplného obrazu, a zanechává významné mezery v pochopení toho, jak jsou tyto skupiny napříč mediálními platformami prezentovány.

MÍSTNÍ/REGIONÁLNÍ A KOMUNITNÍ MÉDIA

VYSOKÉ RIZIKO

Lokální a regionální média v České republice čelí mnoha výzvám, počínaje tím, že mnohé regiony se stávají tzv. „zpravodajskými pouštěmi“—regiony s omezeným nebo žádným přístupem k důvěryhodné a nezávislé žurnalistice. Tištěná regionální média nadále ztrácejí pozici vlivem změn v preferencích čtenářů a setrvalých ekonomických tlaků. Lokální vydavatelé popisují svou situaci jako „ekonomický sendvič“, kdy jsou zmáčknuti mezi médii financovanými z rozpočtů měst a krajů, tedy daňovými příjmy, a velkými soukromými vydavatelskými skupinami, jako je Vltava Labe Media (Sýkorová & Waschková Císařová, 2024). Obě skupiny přitom soutěží o stejné reklamní příjmy, což dále podkopává ekonomickou udržitelnost nezávislých

lokálních médií.

Navzdory těmto překážkám se v posledních letech objevily některé pozitivní trendy. Několik místních novin přešlo na digitální platformy a vznikla nová nezávislá online média, která produkují originální obsah. Ke konci roku 2024 existovalo v Česku osm samostatných online zpravodajských médií a 22 tištěných lokálních novin, z nichž čtyři zcela přešly na digitální distribuci. Pozoruhodné je, že některé nové iniciativy byly založeny jako neziskové organizace, což jim potenciálně umožňuje zachovat si nezávislost na komerčních i politických tlacích.

Přesto však přetrvávají závažné strukturální problémy. V existující legislativě chybí konkrétní ustanovení týkající se regionálních či lokálních médií, která jsou definována pouze vágně a neurčitě. V České republice neexistuje přímý dotační systém na podporu místních médií a zároveň je nízká ochota veřejnosti platit za lokální žurnalistiku, což vyvolává obavy o dlouhodobou udržitelnost těchto médií.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Právní definice a ekonomická udržitelnost**

Lokální a regionální média nejsou v české legislativě jasně definována, což znamená, že postrádají institucionální oporu i specifický regulační rámec. Absence veřejného fondu na podporu lokální žurnalistiky, společně s klesajícími příjmy z reklamy, i nadále ohrožují jejich ekonomickou udržitelnost.

ROVNOST ŽEN A MUŽŮ V MÉDIÍCH

VELMI VYSOKÉ RIZIKO

Rovnost žen a mužů v českých médiích nadále čelí závažným výzvám a zůstává v pásmu vysokého rizika—dokonce vykazuje nejvyšší rizikové skóre ze všech indikátorů MPM v letošním roce, nejen v oblasti sociální inkluze. Ženy jsou výrazně nedostatečně zastoupeny ve vedoucích pozicích jak ve veřejnoprávních, tak v komerčních médiích, stejně jako v mediálních regulačních orgánech. Tento genderový nepoměr se promítá i do zastoupení odbornic v televizním zpravodajství a v hlavních diskusních pořadech.

Závažným problémem je také rozšířené sexuální obtěžování, přičemž výzkum ukazuje, že 76 % novinářek s ním mělo zkušenost, z toho 52 % přímo v redakcích (Urbániková et al., 2024). Tyto problémy odrážejí širší společenské nerovnosti a poukazují na systémové překážky pro dosažení rovnosti a bezpečnosti žen v českých mediálních institucích.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Nedostatečné zastoupení žen ve vedení médií a mediálních radách**

V roce 2024 ženy zastávaly pouze 7 % pozic šéfredactorek v nejčtenějších zpravodajských médiích. Výrazným faktem je, že žádná z hlavních veřejnoprávních institucí—Česká televize, Český rozhlas ani Česká tisková kancelář—dosud nejmenovala ženu do nejvyšší výkonné funkce. Ženy jsou také výrazně nedostatečně zastoupeny v mediálních regulačních orgánech. Například v devítičlenné Radě Českého

rozhlasu není zastoupena žádná žena, zatímco v osmnáctičlenné Radě České televize jsou pouze tři ženy. Tento dlouhodobý nedostatek zastoupení žen významně omezuje jejich možnost ovlivňovat obsah médií a podílet se na klíčových rozhodovacích procesech.

- **Zastoupení žen ve zpravodajských pořadech a diskusních programech**

Ženy zůstávají výrazně nedostatečně zastoupeny jako zdroje informací i jako hlavní postavy ve zpravodajských vysíláních a významných diskusních pořadech. V roce 2024 tvořily pouze 26 % zdrojů ve hlavních večerních zprávách České televize a 29 % ve vedoucím zpravodajském pořadu TV NOVA (Media Tenor, 2025a). Když se ženy v pořadech objeví, často jsou zobrazovány spíše jako členky veřejnosti než jako odbornice nebo profesionálky, což posiluje genderové stereotypy. Například v hlavním diskusním pořadu České televize "Otázky Václava Moravce" tvořily ženy pouze 23 % hostů (Media Tenor, 2025b).

MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST

STŘEDNÍ AŽ NÍZKÉ RIZIKO

Ukazatel **mediální gramotnosti** vykázal v roce 2024 stejně jako loni střední až nižší riziko. Navzdory tomu, že dochází k rostoucímu uznávání významu mediální gramotnosti mezi řediteli škol a učiteli, stále existuje potřeba komplexního strategického rámce pro podporu mediální gramotnosti napříč různými skupinami obyvatelstva. Jedním z nejvýznamnějších kroků byla nová revize Rámcového vzdělávacího programu pro rok 2024, která se zaměřuje především na digitální technologie a informatiku, zatímco mediální vzdělávání zůstává spíše podtématem. Odborníci opakovaně zdůrazňují významné nedostatky v přípravě učitelů a ve způsobech hodnocení škol, které mají zajistit dosažení vzdělávacích cílů.

Mezeru, kterou v rozvoji mediální gramotnosti zanechal stát, se snaží zaplnit neziskové organizace. Organizace jako Člověk v tísni jsou aktivně zapojeny do vzdělávacích iniciativ a kampaní, zejména ve školách, zatímco média sehrávají klíčovou roli v zvyšování povědomí o dezinformacích a mýtinformacích. Tyto snahy se podílejí na postupném zlepšování úrovně mediální gramotnosti, přesto však systémové výzvy přetrvávají.

Problémy vyžadující zvláštní pozornost:

- **Revize učebních osnov**

Ačkoliv je mediální gramotnost oficiálně označena jako průřezové téma, funguje spíše jako vedlejší než jako hlavní vzdělávací priorita. Proces revize učebních osnov sám o sobě vyvolal kritiku a mezi zainteresovanými stranami vzbudil obavy ohledně jeho efektivity a způsobu zavádění do praxe.

Doporučení pro oblast Sociální začlenění

Doporučení pro vládu:

- Přijmout speciální legislativní opatření pro lokální a regionální média s cílem posílit jejich nezávislost a zavést mechanismy na podporu jejich životaschopnosti a udržitelnosti.
- Zajistit, aby byla mediální gramotnost v učebních osnovách dostatečně zdůrazněna, a aby účinně reagovala na výzvy digitální doby.

Doporučení pro mediální organizace:

- Vypracovat interní strategie a rámce podporující a rozvíjející genderovou rovnost.

4. Observatoř EMFA – Rok 1: Před implementací

V této části hodnotíme stav připravenosti Evropského aktu o svobodě médií (EMFA) před jeho plným vstupem v platnost, a to na základě konkrétních tematických oblastí sledovaných prostřednictvím dotazníku Monitoringu Mediální Plurality (MPM).

ZÁKLADNÍ OCHRANA

Moderování mediálního obsahu ze strany platform

Ačkoli obecně chybí dostatek dat, které by umožnily jednoznačně posoudit chování online platform v oblasti moderování novinářského a mediálního obsahu, existují četné anekdotické důkazy o tom, že tento obsah bývá často odstraňován svévolně. Nejedná se nutně o vědomý akt cenzury ze strany platform, ale spíše o důsledek využívání automatizovaných nástrojů pro moderaci obsahu, které vedou k nadměrnému odstraňování, nikoli k cíleným zásahům. Toto vysvětlení podporuje i skutečnost, že platformy nezaměstnávají dostatečný počet moderátorů obsahu s relevantní jazykovou vybaveností. Navíc samotné zprávy, které platformy ohledně moderace publikují, neobsahují dostatek detailů, které by umožnily důkladné vyhodnocení jejich postupů při moderaci obsahu.

Sledování novinářů a ochrana zdrojů

Ochrana novinářských zdrojů je výslovně zakotvena v českém Tiskovém zákoně č. 46/2000 Sb. a v zákoně o provozování rozhlasového a televizního vysílání č. 231/2001 Sb. Oba zákony umožňují osobám podílejícím se na shromažďování či zpracování novinářských informací odmítnout před soudy či jinými orgány sdělit údaje, které by mohly vést k odhalení identity zdroje. Tato ochrana však není absolutní – neplatí v případě povinnosti zabránit trestné činnosti nebo ji oznámit, a rovněž není uplatnitelná v rámci trestního řízení.

Navrhovaný zákon o mediálních službách, který má do české legislativy transponovat Evropský akt o svobodě médií (EMFA) a který je od roku 2024 projednáván v Parlamentu, tyto stávající ustanovení ruší, jelikož se vztahují pouze na určité typy médií (tisk, vysílání). Nahrazuje je jedním obecným odstavcem, který se týká „poskytovatelů mediálních služeb a jejich redakčních pracovníků“. Tato změna vyvolala kritiku, jelikož by mohla zužovat okruh osob, na které se ochrana vztahuje, a vylučovat například občany podílející se na shromažďování informací pro novinářské účely, aniž by byli oficiálně považováni za novináře (Denemark, 2025).

Co se týče sledování, stávající právní rámec definuje podmínky, za nichž je možné legálně provádět sledování občanů (včetně novinářů), a tím fakticky brání nelegálním formám státního dohledu. EMFA tuto ochranu dále rozšiřuje, neboť výslovně zakazuje státu provádět sledování poskytovatelů mediálních služeb a jejich redakčních pracovníků, včetně využívání špiónážního softwaru. Toto konkrétní ustanovení však zatím není v návrhu zákona o mediálních službách obsaženo.

Národní regulační orgány

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV) je určeným národním regulačním orgánem pro oblast rozhlasového a televizního vysílání a audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání č. 231/2001 Sb. obsahuje pravidla, která formálně

minimalizují riziko politického a ekonomického vlivu a stanovují specifické podmínky pro prevenci střetu zájmů členů rady. Jelikož je jmenování členů v rukou Poslanecké sněmovny, nominace fakticky kontrolují politické strany. Nicméně systém je transparentní a implementace směrnice o audiovizuálních mediálních službách (AVMS) v roce 2023 posílila nezávislost RRTV vůči vládě.

Na základě návrhu zákona o mediálních službách by měla RRTV dohlížet na implementaci Evropského aktu o svobodě médií (EMFA) do českého právního řádu a získat nové pravomoci, včetně posuzování plurality médií a jejich nezávislosti při navrhovaných fúzích médií.

Druhým relevantním národním regulačním orgánem v oblasti komunikačního sektoru je Český telekomunikační úřad (ČTÚ), který byl určen jako Koordinátor digitálních služeb (DSC) pro Českou republiku. Úřad vede pětičlenná Rada, jejíž členy jmenuje premiér na návrh ministra průmyslu a obchodu. To znamená, že se nejedná o politicky nezávislý orgán (zejména s ohledem na to, že zákon umožňuje vládě předsedu rady nejen jmenovat, ale i odvolat, což se například stalo v roce 2020 v souvislosti s veřejnou aukcí 5G frekvencí). Z tohoto důvodu existuje riziko, že úřad nebude jednat nezávisle na politické moci. Tato skutečnost byla kritizována nevládními organizacemi a nezávislými experty jako potenciální hrozba pro nezávislé provádění Nařízení o digitálních službách (DSA).

TRŽNÍ PLURALITA

Transparentnost mediálního vlastnictví

Po přijetí zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, který byl následně posílen zákonem č. 245/2022 Sb., došlo k účinnému zlepšení transparentnosti vlastnictví médií. Veřejnost má nyní přístup k informacím o skutečných (konečných) majitelích právnických osob – včetně mediálních společností – prostřednictvím elektronického rejstříku (<https://esm.justice.cz/ias/issm/rejstrik>). Legislativní úprava však neobsahuje specifická ustanovení týkající se médií, což znamená, že neexistuje centralizovaná databáze zaměřená výhradně na vlastnickou strukturu médií. To by se mělo změnit přijetím zákona o mediálních službách, který implementuje Evropský akt o svobodě médií (EMFA) do české legislativy. Podle tohoto zákona má Ministerstvo kultury vést komplexní databázi všech poskytovatelů mediálních služeb, včetně informací o jejich vlastnické struktuře.

Koncentrace na mediálním trhu

Úroveň vlastnické koncentrace na českém mediálním trhu byla vždy velmi vysoká, což částečně odráží omezenou velikost trhu, ale také poměrně benevolentní přístup Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při posuzování dominance na jednotlivých segmentech mediálního trhu. Doposud se mediálně specifická regulační opatření týkající se koncentrace vlastnictví nacházela pouze v zákoně č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, který stanovuje limity koncentrace v oblasti televizního a rozhlasového vysílání. Podle navrhovaného zákona o mediálních službách, kterým se do české legislativy implementuje Evropský akt o svobodě médií (EMFA), bude Rada pro rozhlasové a televizní vysílání povinna dohlížet na fúze s potenciálně významným dopadem na pluralitu a nezávislost médií a tyto případy posuzovat..

Redakční nezávislost (ekonomická)

Redakční nezávislost vůči ekonomickým zásahům (tj. vlastníků nebo inzerentů) není předmětem zákonné regulace a české mediální organizace obecně postrádají dostatečné samoregulační mechanismy k zajištění nezávislosti redakcí a integrity zpravodajství vůči komerčním vlivům. To platí i přesto, že významnou část mediálního prostředí kontrolují mocní podnikatelé a/nebo oligarchové s paralelními obchodními či politickými zájmy. Pouze několik mediálních domů a vydavatelů doposud zřídilo vnitřní struktury (např. rady), které mají explicitně za úkol chránit integritu redakcí, jako jsou Economia, Seznam nebo N Media (vydavatel Deníku N). Nově navrhovaný zákon o mediálních službách, implementující EMFA do české legislativy, požaduje, aby všechny fúze mezi poskytovateli mediálních služeb byly posuzovány Radou pro rozhlasové a televizní vysílání také z hlediska redakční nezávislosti, včetně opatření přijatých poskytovateli médií k zajištění nezávislosti redakčních rozhodnutí. V současné době však není jasné, jaká konkrétní opatření budou považována za dostatečná pro splnění této právní povinnosti.

POLITICKÁ NEZÁVISLOST

Redakční nezávislost (politická)

Většina českých zpravodajských médií nemá dostatečně rozvinuté samoregulační nástroje na ochranu redakcí před politickými zásahy. Ačkoli většina relevantních zpravodajských médií má své vnitřní etické kodexy a/nebo jsou formálně vázána kodexy průmyslových sdružení (vypracovanými profesními organizacemi), tyto většinou neřeší podrobně otázku nezávislosti na politických vlivech ani neposkytují dostatečně jasná opatření, jak takovým zásahům předcházet či jak jednat v případě pokusu o zásah politických aktérů. Faktická úroveň redakční nezávislosti vůči politické kontrole je u většiny českých zpravodajských médií nicméně relativně vysoká.

Státní reklama

Distribuce státní reklamy do médií není v současné legislativě regulována a neexistuje žádný speciální orgán nebo instituce, která by měla na starosti monitorování a zveřejňování údajů o výdajích státu a jeho různých složek a institucí (například ministerstev, státních podniků apod.) na reklamu. To vede k nedostatku veřejně dostupných dat o tomto tématu a potenciálně umožňuje zneužívání těchto prostředků pro politický prospěch (ačkoli zprávy o takových praktikách jsou vzácné). Nově navrhovaný zákon o mediálních službách, který implementuje EMFA do české legislativy, stanoví povinnost veřejných úřadů, ministerstev a dalších institucí veřejné správy předkládat Radě pro rozhlasové a televizní vysílání přehled svých ročních výdajů na reklamu v médiích, včetně online portálů. Databáze těchto údajů pak bude veřejně přístupná na webových stránkách Rady.

Nezávislost veřejnoprávních médií

Po přijetí novel zákona o České televizi (č. 483/1991 Sb.) a zákona o Českém rozhlasu (č. 484/1991 Sb.) v roce 2023, které diverzifikovaly systém jmenování (a odvolávání) členů obou rad, se nominálně zvýšila úroveň nezávislosti veřejnoprávních médií, ačkoli systém je stále pevně v rukou Parlamentu, a tudíž technicky není zbaven politického vlivu. Ekonomická nezávislost byla dále posílena přijetím tzv. velké mediální novely (č. 225/2023 Sb.) v dubnu 2025, která zvýšila poplatky za televizi a rozhlas (které

stagnovaly 17, respektive 20 let), a zároveň zavedla mechanismus „indexace“, který váže případná budoucí zvýšení na míru inflace – což dlouhodobě prosazovali příznivci veřejnoprávních médií jako způsob, jak posílit jejich politickou nezávislost financování.

5. Zdroje

Act No. 231/2001 Coll., on Broadcasting. RRTV. Available at: <https://rrtv.gov.cz/en/static/documents/act-231-2001/Act-on-RTV-broadcasting-reflecting-AVMSD.pdf> [Accessed March 5, 2025].

Act No. 40/2009 Coll., the Criminal Code. Zákony pro lidi. Available at: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40> [Accessed March 5, 2025].

Act No. 483/1991 Coll., on Czech TV. Czech TV. Available at: https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/api/media/documents/Zakon_o_CT.pdf [Accessed March 5, 2025].

Act No. 484/1991 Coll., on Czech Radio. Czech Radio. Available at: <https://informace.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/7b4c4c992c23b1cdb79892a5a538fbde.pdf> [Accessed March 5, 2025].

*Alarm (2024), Soud rozhodl. Aktivisté mají za blokádu uhelného dolu zaplatit více než milion korun, <https://denikalarm.cz/2024/11/soud-rozhodl-aktiviste-maji-za-blokadu-uhelneho-dolu-zaplatit-vice-nez-milion-korun/>

Aust, O. (2024, 21 March). Inzertní trh v Česku vzrostl loni o 8 %, nejvíc do reklamy dávají Lidl, Albert a Kaufland. Mediar.cz, <https://www.mediar.cz/inzertni-trh-v-cesku-vzrostl-loni-o-8-pct-nejvic-do-reklamy-davaji-lidl-albert-a-kaufland/>

Berger, V. (2024, 29 February). Česko mediálně „vysychá“. Zpravodajské pouště se šíří, lokálních redakcí ubývá. HlidaciPes.org, <https://hlidacipes.org/cesko-medialne-vysycha-zpravodajske-pouste-se-siri-lokalnich-redakci-ubyva/>

Brodničková, K. (2025, 16 January). Vláda chystá kampaň za 34 milionů, zakázku dostala firma syna exposlance ODS. Novinky.cz, <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-vlada-chysta-kampan-za-34-milionu-zakazku-dostala-firma-syna-exposlance-ods-40504540>

České noviny (2024, 5 January). Na ministerstvo se obrátilo 81 oznamovatelů, dvacet podání bylo důvodných. České noviny, <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/na-ministerstvo-se-obratilo-81-oznamovatelu-dvacet-podani-bylo-duvodnych/2461794>

CZ IPI (2024). CZ IPI poslala dopis předsedovi ÚOHS ohledně komunikace s novináři SZ. Nezpochybňujte parvo na šetření dominantního postavení Seznam.cz, October 16, 2024, <https://czipi.media/uncategorized/tz-cz-ipi-poslala-dopis-predsedovi-uohs-ohledne-komunikace-s-novinari-sz-nezpochybnuje-pravo-na-setreni-dominantniho-postaveni-seznam-cz/>, last accessed on March 26, 2025.

Denemark. M. (2025, 6 March). Může být ochrana zdroje a obsahu informací omezena novým zákonem? HN.cz, <https://archiv.hn.cz/c1-67642730-muze-byt-ochrana-zdroje-a-obsahu-informaci-omezena-novym-zakonom>

Dršina M. (2024), Ministerstvo chtělo zeshlílit Radu ČTÚ, narazilo ale u vládních právníků, <https://www.lupa.cz/clanky/ministerstvo-chtelo-zestihlit-radu-ctu-narazilo-ale-u-vladnich-pravniku/>
Euromedia Ownership Monitor (2023). Risk Index 2023. <https://mediaownership.eu/findings/2023-assessments/risk-index-2023/>

Eurostat, 2024. Households - level of internet access. Available at:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_ci_in_h/default/table?lang=en [Accessed March 13, 2025].

Havlíček, P. (2024). Disinformation Resilience Index in Central and Eastern Europe in 2024. Asociace pro mezinárodní otázky . <https://www.amo.cz/en/disinformation-resilience-index-in-central-and-eastern-europe-in-2024/>, last accessed on February 18, 2025.

Hejná, V. (2024, 4 September). Zákon o ochraně oznamovatelů má první výsledky. Počet případů je zatím nízký. E15.cz,

<https://www.e15.cz/finexpert/prace-a-mzda/zakon-o-ochrane-oznamovatel-u-ma-prvni-vysledky-pocet-pripadu-je-zatim-nizky-1417832>

Hrabek L. (2024), ČEZ útočí na klimatické aktivisty a zároveň financuje šíření dezinformací o klimatu, Greenpeace, <https://www.greenpeace.org/czech/clanek/21302/cez-utoci-na-klimaticke-aktivisty-a-zaroven-financuje-sireni-dezinformaci-o-klimatu/>

iDnes.cz (2024, 4 February). Resorty za reklamu na sítích utrácejí statisíce. Je to protiústavní, míní advokát. Idnes.cz,

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ministerstva-utrata-ze-statni-kasy-placena-reklama-socialni-site-desitky-tisic-korun.A240123_085804_domaci_vank#space-a

iRozhlas.cz (2024, 11 Sept). Antimonopolní úřad se zajímá o Seznam.cz. Zveřejnil to v reakci na články o šéfovi úřadu. iRozhlas.cz,

https://www.irozhlas.cz/ekonomika/antimonopolni-urad-se-zajima-o-seznamcz-zverejnil-v-reakci-na-clanky-o-sefovi_2409110620_ava

Jonášová, V. (2024, 29 April). Česká televize škrtne desítky míst. Podle ředitele je to nutné, ať už to s poplatky dopadne jakkoli. E15.cz, <https://www.e15.cz/byznys/technologie-a-media/ceska-televize-skrtnedesitky-mist-podle-reditele-je-to-nutne-at-uz-to-s-poplatky-dopadne-jakkoli-1415345>

Malý, O. (2023). Český Facebook moderuje jen dvacet lidí. Jak jsou na tom X, TikTok, LinkedIn a další? Živě.cz, November 14, 2023.

<https://www.zive.cz/clanky/cesky-facebook-moderuje-jen-dvacet-lidi-jak-jsou-na-tom-x-tiktok-linkedin-a-dalsi/sc-3-a-225182/default.aspx>, last accessed on April 7

Media Tenor, 2025a. Analýza zpravodajství českých televizí a ČRo (rok 2024). Česká televize. Available at: https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/api/media/documents/Analiza_zpravodajstvi_ceskych_tvlevizi_a_CRo_v_roce_2024.pdf

[Accessed March 4, 2025].

Media Tenor, 2025b. Analýza diskuzních pořadů a zpravodajsko-publicistických rozhovorů (rok 2024). Česká televize. Available at: https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/api/media/documents/Analiza_diskusnich_poradu_CT_v_roce_2024.pdf

[Accessed March 4, 2025].

MediaGuru (2024, 31 December). Média 2024: Nové televize, boj o poplatky i zániky prvních deníků.

MediaGuru.cz, <https://www.mediaguru.cz/clanky/2024/12/media-2024-nove-televize-boj-o-poplatky-i-zaniky-prvnich-deniku/>

Ministerstvo spravedlnosti České republiky (2025). Ochrana proti SLAPP. Available at: <https://msp.gov.cz/web/msp/ochrana-proti-slapp>, last accessed on April 7, 2025.

Neumann, O. (2024, 16 August). Ondřej Neumann: Česká televize „cinkla“ eurovolby ve prospěch SPOLU. HlídaciPes.org, <https://hlidacipes.org/ondrej-neumann-ceska-televize-cinkla-eurovolby-ve-prospech-spolu/>

Oživení (2023). Regionální média v zemích V4 – divoký západ bez pravidel. Tisková zpráva, <https://oziveni.cz/2023/02/regionalni-media-v-zemich-v4/>

Pecka, V. (2024). Za dezinformacemi o klimatu stojí fosilní průmysl i Rusko. Asociace pro mezinárodní otázky,

<https://www.amo.cz/cs/posilovani-odolnosti-ceske-slovenske-a-polske-spolecnosti-pred-volbami-do-evropskeho-parlamentu-2024/za-dezinformacemi-o-klimatu-stoji-fosilni-prumysl-i-rusko-stezejni-postavou-je-vaclav->

[klaus-rika-analytik/](#), last accessed on February 18, 2025.

Pšenička, J. (2025, 25 January). Udal nadřízené, dostal výpověď. Teď se chce zaměstnanec státní firmy soudit. Seznamzpravy.cz,

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-udal-nadrizene-dostal-vypoved-ted-se-chce-zamestnanec-statni-firmy-soudit-268943>

PSP ČR, 2024. Stenozáznam 111. schůze k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, a další související zákony. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Available at: <https://www.psp.cz/eknih/2021ps/stenprot/111schuz/bqbs/b00200101.htm> [Accessed March 4, 2025].

Radio Prague International (2024, 31 January). Czech economy grew by 1% in 2024, according to Czech Statistical Office estimates. Radio Prague International, <https://english.radio.cz/czech-economy-grew-1-2024-according-czech-statistical-office-estimates-8841526>

Rekonstrukce státu (2023), Nezávislost ČTÚ je třeba s novou digitální agendou posílit, <https://www.rekonstrukcestatu.cz/archiv-novinek/nezavislost-ctu-je-treba-s-novou-digitalni-agendou-posilit>

Rožánek, F. (2024, 20 December). Přísnější zákaz vlastnictví médií pro politiky neplatí, Ústavní soud ho zrušil. Lupa.cz, <https://www.lupa.cz/aktuality/prisnejsi-zakaz-vlastnictvi-medii-pro-politiky-neplati-ustavni-soud-ho-zrusil/>

RRTV, 2023. Doporučení ke zpracování Akčních plánů zpřístupňování nabízených pořadů pro osoby se sluchovým postižením a osoby se zrakovým postižením na období ode dne 1. července 2023 do dne 30. června 2025. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Available at: https://rrtv.gov.cz/cz/files/pdf/Doporučení_Akční%20plány_AVMSnV.pdf [Accessed March 5, 2025].

Seznam Zprávy, 2025. Boj o televizní poplatky. Ve výboru dobrá nálada, na plénu přituhne. Seznam Zprávy, January 14, 2025. Available at: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-boj-o-televizni-poplatky-ve-vyboru-267992> [Accessed March 5, 2025].

Šotová Z., Szczygieł, K. (2024), How the makers of Predator spyware hid behind a Czech granny, VSquare, <https://vsquare.org/predator-cytrox-czech-republic-poland-spyware-israel/>

Švehla, M. (2024, 18 November). Proč je jediný hejtman ODS Martin Kuba tak úspěšný? Respekt.cz, <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/48/proc-je-jediny-hejtman-ods-martin-kuba-tak-uspesny?srltid=AfmBOopzl2MwhA-mlsYzIBKYexb6wyoy-aMCnSIY5WF05ZMrwJnB3Y-T>

Sýkorová, L. & Waschková Císařová, L. (2024): Czech Republic. Uncovering news deserts in Europe : Risks and opportunities for local and community media in the EU. European University Institute. Available at: <https://dx.doi.org/10.2870/741398> [Accessed March 5, 2025].

Transparency International (2024, 3 June). Nejlépe v hodnocení transparentnosti kampaní do Evropského parlamentu dopadli Piráti, nejhůře koalice SPD a Trikolora. Transparency International, <https://www.transparentnivolby.cz/euparlament2024/2024/06/03/nejlepe-v-hodnoceni-transparentnosti-kampani-do-evropskeho-parlamentu-dopadli-pirati-nejhure-koalice-spd-a-trikolora/>

Urbániková, M. & Smejkal, K. (2025). The value of public service media : What does the public expect? Media, Culture & Society. Available at: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/01634437241313039> [Accessed March 3, 2025].

Urbániková, M., Veselý, M., & Adamčíková, J. 2024. Being a Journalist in the Czech Republic. Women in Media. Available at: <https://www.zenyvmediich.cz/clanky/blog-post-title-one-zte2k-mhnbh-nhbgz>. [Accessed March 14, 2025].

Valášek, L; Pšenička, J.; Jelínková, A. (2024, 5 June). Fialova vláda prohrála soud s whistleblowerem, jemuž zrušila úřad. Seznamzpravy.cz, <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-fialova-vlada-prohrala-soud-s-whistleblowerem-jemu-zrusila-urad-253058>

Zelenka, F. & Štorkán, M. (2024, 18 June). Seznam Zprávy hledají svou pravou kolej. Respekt.cz,

<https://www.respekt.cz/tydenik/2024/26/seznam-zpravy-hledaji-svou-pravou-kolej?srsId=AfmBOorpnZrAdNhApXN3w8WfplP8wOPP19zTZCswlIP2YAQpeXLPuc6P>

Zelenka, J. (2024). Špinavá hra o Lukačovičův Seznam: zbrojař, falešné zprávy BIS a krtek ve vedení redakce. PageNotFound.cz, 10 December 2024, <https://pagenotfound.cz/clanek/spinava-hra-o-seznam>

Zelenka, J. (2024). Účty Babiše a Dostálové proteklo půl milionu. ANO přiznalo 13 tisíc korun. PageNotFound.cz, <https://pagenotfound.cz/clanek/hnuti-ano-priznalo-za-reklamu-na-socialnich-sitich-13-tisic-korun>

6. Metodologie MPM

Monitor plurality médií (MPM) je výzkumný nástroj navržený k identifikaci potenciálních rizik ohrožujících mediální pluralitu v členských státech Evropské unie a kandidátských zemích. Skládá se z dotazníku obsahujícího 200 proměnných rozdělených do čtyř hlavních tematických oblastí – Základní ochrana, Tržní pluralita, Politická nezávislost a Sociální začlenění – a 20 indikátorů (viz Tabulka 1).

Základní ochrana	Tržní pluralita	Politická nezávislost	Sociální začlenění
Ochrana svobody projevu	Transparentnost mediálního vlastnictví	Politická nezávislost médií	Univerzální a inkluzivní přístup k médiím
Ochrana integrity informací	Pluralita poskytovatelů mediálních služeb	Redakční autonomie	Zastoupení menšin v médiích
Ochrana práva na informace	Pluralita digitálních trhů	Integrita politických informací během voleb	Místní / regionální a komunitní média
Novinářská profese, standardy a ochrana	Životaschopnost médií	Státní regulace zdrojů a podpora mediálnímu sektoru	Rovnost žen a mužů v médiích
Nezávislost a efektivita mediálního regulátora	Redakční nezávislost na komerčních a vlastnických vlivech	Nezávislost veřejnoprávních médií	Mediální gramotnost

Table 1: Oblasti a indikátory Monitoru plurality médií

Výsledky pro každou tematickou oblast a indikátor jsou prezentovány na škále od 0 do 100 % a v šestiúrovňovém systému: (1) Velmi nízké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 0 % a 16 % včetně), (2) Nízké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 17 % a 33 % včetně), (3) Střední až nízké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 34 % a 50 % včetně), (4) Střední až vysoké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 51 % a 66 % včetně), (5) Vysoké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 67 % a 83 % včetně), (6) Velmi vysoké riziko (zaokrouhlené skóre mezi 84 % a 100 % včetně). U indikátorů jsou skóre 0 automaticky hodnocena jako 3 % a skóre 100 jako 97 %, aby se předešlo hodnocení s absolutní absencí nebo jistotou rizika.

Pro realizaci národního sběru dat spolupracuje CMPF se zkušenými, nezávislými národními výzkumníky (viz Příloha I). Ti odpovídají na otázky a hodnotí proměnné obsažené v dotazníku vyvinutém CMPF a zároveň píší narativní zprávy. Tým CMPF následně kontroluje práci národních expertů v každé fázi implementace MPM, včetně sběru dat a zpracování národní zprávy. K zajištění přesných a spolehlivých výsledků navíc skupina národních expertů v každé zemi přezkoumala odpovědi na zvláště hodnotící otázky (viz Příloha II pro seznam expertů). Pro vybrané země byla finální národní zpráva také podrobena recenzi nezávislým národním expertem.

Tato narativní zpráva byla vypracována na základě implementace MPM, která proběhla v roce 2024. Implementace byla realizována ve 27 členských státech EU, stejně jako v Albánii, Černé Hoře, Severní Makedonii, Srbsku a Turecku. V letošním roce byla část MPM rovněž implementována v Bosně a Hercegovině a Moldavsku. Tento projekt, realizovaný v rámci přípravné akce Evropského parlamentu, byl podpořen grantem uděleným Evropskou komisí Centru pro mediální pluralitu a svobodu médií (CMPF) při

Pro každé vydání MPM CMPF aktualizuje a doladuje dotazník na základě hodnocení nástroje po jeho implementaci, výsledků předchozího sběru dat a dostupnosti nových dat. Výsledky dosažené u těchto indikátorů proto nelze striktně porovnávat s výsledky z předchozího vydání MPM. Metodologické změny jsou vysvětleny na webových stránkách CMPF na adrese <http://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/>.

PŘÍLOHA I. NÁRODNÍ TÝM

Křestní jméno	Příjmení	Pozice	Instituce	MPM2025 CT Vedoucí týmu
Václav	Štetka	<i>Reader in Comparative Political Communication</i>	<i>Loughborough University</i>	X
Jitka	Adamčíková	<i>mediální analytička</i>		
Albín	Sybera	<i>výzkumník a publicista</i>		

PŘÍLOHA II. TÝM EXPERTŮ

Expertní skupina se skládá ze zástupců významných profesních organizací a ze specialistů, kteří jsou uznávanými odborníky v oblasti médií. Úkolem skupiny expertů je kontrola vzorku odpovědí národního týmu (16 z 200 proměnných). Porovnání evaluace národního týmu s názorem uznávaných expertů má za cíl maximalizovat objektivitu odpovědí na ty proměnné, jejichž hodnocení může být vnímáno jako subjektivní, a zvýšit tím přesnost celkových výsledků MPM. Je nicméně zapotřebí zdůraznit, že závěrečná zpráva neodráží nezbytně názory jednotlivých expertů, kteří se na hodnocení podíleli; odráží pouze názory národního týmu, který se podílel na sběru dat a autorství zprávy.

Křestní jméno	Příjmení	Pozice	Instituce
Lucie	Sýkorová	<i>místopředsedkyně představenstva</i>	<i>Asociace online vydavatelů</i>
Martina	Vojtěchovská	<i>šéfredaktorka a pedagožka</i>	<i>Metropolitní univerzita Praha</i>
Marie	Fianová	<i>tajemnice</i>	<i>Asociace komerčních televizí</i>
Filip	Rožánek	<i>publicista a pedagog</i>	<i>Metropolitní univerzita Praha</i>
Oldřich	Vágner	<i>Member</i>	<i>Czech Radio Council</i>
Jan	Cibulka	<i>Member</i>	<i>Czech Syndicate of Journalists</i>

Zpráva z výzkumného projektu
Vydání -
Červenec 2025

Publications Office
of the European Union

